

DE VOORWAARDEN VOOR HET SLAGEN **VAN ECONOMISCHE SANCTIES EN NOORD-** **KOREA EN RUSLAND** EEN CRISP-SET QCA ANALYSE

Aantal woorden: 21766

Michael De Wulf

Studentennummer: 01713223

Promotor: Prof. dr. Hendrik Vos

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de EU-Wetenschappen

Academiejaar: 2018 - 2019

Inzagerecht in de masterproef (*)

Ondergetekende,

.....

geeft hierbij toelating / geen toelating (**) aan derden, niet- behorend tot de
examencommissie, om zijn / haar (**) proefschrift in te zien.

Datum en handtekening

...../...../.....

.....

Deze toelating geeft aan derden tevens het recht om delen uit de scriptie/masterproef te
reproduceren of te citeren, uiteraard mits correcte bronvermelding.

**(*) Deze ondertekende toelating wordt in zoveel exemplaren opgemaakt als het aantal exemplaren
van de scriptie/masterproef die moet worden ingediend.**

Het blad moet ingebonden worden samen met de scriptie onmiddellijk na de kaft.

(**) schrappen wat niet past.

Inhoudsopgave

Abstract	6
1 Inleiding	7
2 Literatuuronderzoek.....	9
2.1 Economische sancties.....	9
2.1.2 Begrip ‘economische sanctie’	9
2.1.2 Sancties in de EU	9
2.1.3 Financiële sancties	10
2.1.4 Carrot-and-stick.....	11
2.1.5 Doel van de sanctie	12
2.1.6 Slaagkans sancties.....	12
2.1.6.1 Succesvolle sancties.....	13
2.1.6.2 Falende sancties.....	14
2.1.7 Waarnemen van het resultaat.....	15
2.2 Rusland en Noord-Korea	16
2.2.1 Rusland	16
2.2.1.1 Situatie.....	16
2.2.1.2 Impact van de sancties	17
2.2.2 Noord-Korea	20
2.2.2.1 Situatie.....	20
2.2.2.2 Impact van de sancties	21
3 Onderzoeksdesign.....	23
3.1 Methode en opzet.....	23
3.2 Case selectie	25

3.2.1 Geselecteerde cases.....	28
3.2.1.1 UNIsrael4749.....	29
3.2.1.2 UNNL4849.....	30
3.2.1.4 UNPaki7175.....	30
3.2.1.5 UNZim7280.....	31
3.2.1.6 UNVietnam7989.....	32
3.2.1.7 EECRussia8081.....	33
3.2.1.8 EECPoland8082.....	33
3.2.1.9 EECArg8289.....	34
3.2.1.10 EECIsrael8283.....	35
3.2.1.11 UNIraq9091.....	35
3.2.1.12 UNArmenia9195.....	36
3.2.1.13 EUYugo9195.....	36
3.2.1.14 UNEritrea9900.....	37
3.2.1.15 UNLiberia0003.....	37
3.2.1.16 EUIsrael0105.....	38
3.2.1.17 UNIC0411.....	38
3.3 Outcome.....	39
3.4 Conditions.....	42
3.4.1 Financial.....	43
3.4.2 Trade.....	44
3.4.3 Duration.....	45
3.4.4 Carrots.....	46
3.4.5 Polity Score.....	47
3.4.6 Open Trade Relations.....	48

3.5	Waarheidstabel.....	50
4	Resultaten	53
4.1	Booleaanse algebra.....	53
4.2	Noodzakelijke voorwaarden.....	54
4.3	Prime implicants	55
4.4	Complexe formule	56
5	Discussie	58
5.1	Slaagkans Rusland.....	58
5.2	Slaagkans Noord-Korea	60
6	Conclusie.....	63
7	Bibliografie.....	65

Abstract

Economische sancties worden geheven met het doel om via economische of financiële druk de politiek of internationale handel van dat land aan te passen. De effectiviteit van deze sancties blijft nog steeds betwist. Dit onderzoek zoekt de voorwaarden die bijdragen tot een succesvol resultaat en schat de slaagkans in van sancties tegen Rusland en Noord-Korea naar aanleiding van respectievelijk gebeurtenissen in de Krim en de rakettests. Het onderzoek bouwt voort op voorgaande theoretische proposities en toetst deze inzichten aan 17 cases. Iedere case staat voor een historische sanctie. Via een crisp-set Qualitative Comparative Analysis wordt de complexe causaliteit tussen deze inzichten berekend, om zo de voorwaarden voor succesvolle economische sancties te ontdekken. Zes voorwaarden worden onderzocht: aanwezigheid van financiële sancties, aanwezigheid van handelssancties, sanctieduur, aanwezigheid van stimulansen voor de gesanctioneerde, democratie-index en handelsopenheid. De centrale onderzoeksvraag was: 'Wat zijn de noodzakelijke en voldoende voorwaarden voor het slagen van economische sancties van de EU bij het denucleariseren van Noord-Korea en het bewaren van de vrede in de Krim?'. In de literatuur heerste het idee dat er eerst met een sanctie moet gedreigd worden, deze niet lang mag duren, er een combinatie moet zijn van financiële en handelssancties, er geen dubieuze beloningen aanwezig mogen zijn en dat het land democratisch en open voor handel moet zijn. In het onderzoek werden deze theorieën getoetst. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat er geen individuele noodzakelijke voorwaarde voor het slagen van sancties is. Wel kon de relatie tussen handelssancties en de democratie, alsmede de relatie tussen financiële sancties, duur en open handelsrelaties, worden blootgelegd, als doorslaggevend voor het slagen van sancties.

1 Inleiding

De laatste jaren is er heel wat media-aandacht gegaan naar Rusland en Noord-Korea. De aanleiding hiervoor was de bedreiging van internationale veiligheid. Dit vulden de twee landen ieder op hun eigen manier. Rusland bezette in 2014 het Krim-gebied en haalde zich de furie van de Europese Unie (EU) op de hals. Sindsdien zijn de bilaterale relaties tussen Rusland en de EU, maar bijvoorbeeld ook Rusland en de VS, verzuurd geraakt. Noord-Korea zette de wereld in rep en roer door enkele geslaagde tests met middellange afstandsraketten uit te voeren sinds 2017. Het profileerde zich zo als nucleaire macht waar mee rekening moet worden gehouden. De internationale reactie op deze gebeurtenissen was straffend: sancties tegen Noord-Korea en Rusland.

Sancties worden geheven tegen een ander land of haar (specifieke) onderdanen, met het doel om via economische of financiële druk de politiek of internationale handel van dat land aan te passen. In dit onderzoek tracht een antwoord te worden gegeven op wanneer economische sancties zullen slagen, en specifiek of de sancties tegen Rusland en Noord-Korea zullen slagen. Met andere woorden: 'Wat zijn de noodzakelijke en voldoende voorwaarden voor het slagen van economische sancties van de EU bij het denucleariseren van Noord-Korea en het bewaren van de vrede in de Krim?'

Iedere sanctie wordt steeds met een doel geheven tegen een ander land, het ene doel al duidelijker dan het andere. In de academische wereld kunnen onderzoekers het niet eens raken over de effectiviteit van sancties. Er zijn verschillende theorieën ontwikkeld over gunstige omstandigheden voor het slagen van sancties, en variabelen die sancties de verdoeming indrijven. Kort gezegd blijft de effectiviteit van deze sancties nog steeds betwist. Uit de assumpties en theorieën uit historisch onderzoek over economische sancties, zowel van het kamp dat er niet in gelooft als van het kamp dat dat wel doet, worden de meest relevante variabelen voor dit onderzoek geselecteerd. Het onderzoek heeft tot doel zowel explorerend als verklarend te zijn.

Concreet zal er in deze thesis geprobeerd worden een antwoord te geven op de onderzoeksvraag, door gebruik te maken van een Qualitative Comparative Analysis. Relevante cases die kunnen helpen de uitkomst van de sancties tegen Noord-Korea en Rusland te voorspellen, en de geselecteerde variabelen, zullen patronen blootleggen van gunstige voorwaarde voor het slagen van een sanctie.

Dit onderzoek kan zijn dienst bewijzen om verschillende redenen. In de eerste plaats voor de economische en politieke wetenschap, aangezien er steeds wordt gezocht naar kosteneffectieve oplossingen voor conflicten. De voorwaarden voor het slagen van sancties zouden in de toekomst kunnen worden gebruikt om sancties op maat te maken en de slaagkans te verhogen. Met deze informatie kunnen sanctieheffers er ook voor

opteren om geen sanctie te heffen als er op voorhand al vanuit gegaan kan worden dat deze zullen falen. Deze toepassingsgerichtheid van het onderzoek kan zeker als een pluspunt gezien worden. Een nadeel dat hiermee samengaat is dat gesanctioneerde landen over deze zelfde informatie zullen beschikken en ongunstige omstandigheden voor sancties kunnen creëren. Door de theorieën van voorgaande onderzoekers te testen, zullen landen het al dan niet heffen van een sanctie door empirisch verifieerbare resultaten kunnen laten leiden. Dit onderzoek helpt de hypothesen om te zetten in empirisch verifieerbare resultaten.

In de tweede plaats tracht dit onderzoek een complex probleem met hoge complexiteit te verklaren. Zoals in deze thesis zal worden uiteengezet, is het zeer moeilijk om de rol van elke variabele afzonderlijk te bekijken. In de plaats daarvan wordt naar combinaties van variabelen gekeken, die een bijdrage leveren tot het falen of slagen van de sanctie.

Ten derde is het uiteraard een intrigerend onderwerp. Zoals eerder gezegd, zijn economische sancties een thema waar de media graag over bericht geeft. Nieuwe inzichten die oude theorieën bijtreden of ontkrachten, zullen door geïnteresseerden aandacht worden opgepikt.

Tenslotte mag de maatschappelijke relevantie en humanitaire aspect van dit probleem niet worden vergeten. Door sancties slimmer en gericht toe te passen, worden veel onschuldige levens gespaard. Zoals later in deze thesis zal blijken, zijn de onderdanen van een gesanctioneerde instantie meestal de dupe wanneer de sanctie er niet in slaagt haar doel te bereiken.

2 Literatuuronderzoek

2.1 Economische sancties

2.1.2 Begrip 'economische sanctie'

Sancties worden geheven tegen een ander land of haar (specifieke) onderdanen, met als doel om via economische druk de politiek of internationale handel van dat land aan te passen. Sancties zijn een instrument van buitenlands beleid, dat vaak wordt vergeleken met een 'carrot-on-a-stick' aanpak (Radcliffe, 2018). Dit instrument heeft wortels tot in de Oudheid, maar het is slechts bij het begin van de 20ste eeuw dat deze als autonoom instrument van buitenlands beleid wordt erkend in de literatuur. Een militair motief was in de eerste helft van de 20ste eeuw de voornaamste reden voor het gebruik van economische sancties. Het is in het interbellum dat de Volkenbond haar gewag maakte als internationale scheidsrechter door het gebruik van sancties. Na de Tweede Wereldoorlog kregen economische sancties een belangrijkere rol toebedeeld. Wereldleiders waren het erover eens dat een nieuwe wereldoorlog ten alle koste moest worden vermeden. In het kader van 'Nooit meer Oorlog' werd er gezocht naar alternatieven voor klassieke militaire oorlogsvoering dat het gebruik van economische sancties deed toenemen. (Elliott & Hufbauer, 2007).

Aangezien de Europese Unie (EU) geen militaire macht is, worden economische sancties door Europese leiders gezien als een krachtig alternatief. Economische sancties worden met eenparigheid van stemmen aangenomen door de Europese Raad (Masters, 2017). In het kader van haar Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid kan de Europese Unie restrictieve maatregelen nemen om een beleidswijziging af te dwingen of om de objectieven van het GBVB te promoten. De maatregelen kunnen worden gericht tegen vier soorten instanties (Concilium Europa, 2018): (1) overheden; niet-EU landen omwille van hun beleid, (2) rechtspersonen; bedrijven die goederen leveren aan gesanctioneerde instanties, (3) organisaties; veelal terreurorganisaties en (4) personen; spilfiguren die gesanctioneerde instanties ondersteunen

2.1.2 Sancties in de EU

De EU onderscheidt vier soorten sancties die kaderen in de Foreign Policy Instruments (FPI): (1) een embargo op wapens, (2) handelsrestricties (invoer- en uitvoerheffingen), (3) financiële restricties en (4) restrictie op het verkeer van personen. Een wapenembargo bestaat uit een verbod op alle handel van goederen bedoeld voor militaire doeleinden voor de gesanctioneerde instantie. Met embargo doelt de EU op het voorkomen van gewelddadige acties. Handelsrestricties gaan verder dan een verbod

voor goederen met militaire doeleinden, ze zijn gericht op het verstoren van de lokale economie van het gesanctioneerde land. Het bevrozen van deviezen en financiële tegoeden valt onder financiële restricties. Dit maakt het voor de gesanctioneerde instantie onmogelijk om gebruik te maken van haar economische en financiële grondstoffen. De restrictie op het verkeer van personen laat de EU toe een lijst bij te houden van personen die banden hebben met een gesanctioneerde entiteit. Personen op deze lijst krijgen een verbod om te reizen naar sanctionerende staten (EU Factsheet, 2014).

De EU tracht onschuldige burgers buiten kijf te houden en het dagelijkse leven niet te verstoren. Het doel van internationale sancties werd in 2004 op papier gezet in de Basic Principles on the Use of Restrictive Measures. De Europese Commissie (EC) baseerde zich voor deze sancties en restricties telkens op artikel 215 van het Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), dat met het verdrag van Lissabon in december 2009 in werking trad. In 2014 werd dit document verder aangevuld met de Guidelines of Implementation and Evaluation of Restrictive Measures (Europese Commissie, 2019).

Het Basic Principles document van 2004 steunt op 10 principes die gericht zijn om een betere coördinatie te verzekeren voor het gebruik van sancties tussen de EU en United Nations (UN) en om de effectiviteit van de implementatie van de sancties te verzekeren. Bovendien maakt de Europese Raad in dit document duidelijk dat het autonoom sancties mag heffen indien zij dit nodig acht om de strijd tegen terrorisme aan te gaan, uitbouw van kernwapens tegen te gaan of indien ze vindt dat mensenrechten, democratie of rechtstaat in gevaar is (Europese Commissie, 2019).

2.1.3 Financiële sancties

Een variant op economische handelssancties zijn de zogenaamde 'Smart Sanctions'. Elliott en Hufbauer zijn van mening dat gerichte financiële sancties beter werken omdat ze moeilijker te omzeilen zijn (Elliott & Hufbauer, 1990). Financiële sancties hebben minder de neiging om burgers te raken. Verder zijn ze effectief omdat ze het leiders moeilijker om hun (militaire) projecten te financieren en zijn hierdoor beter gekwalificeerd om niet-democratische regimes te tackelen.

Maar er staan limieten op deze theorie. Regimes met een sterk autoritair regime, dus niet slechts een niet-democratisch regime, hebben een gebrek aan internationale integratie. In vergelijking met de democratische, kapitalistische landen zijn ze veel minder verbonden met banken en internationale leningen om haar economie te funderen. De financiële middelen deze landen nog kunnen bekomen tijdens de sancties wordt gebruikt om het regime in stand te houden. De financiële onderdrukking van het volk, dat hier de dupe van wordt, heeft tot gevolg dat het de democratiserende initiatieven van de burgers

sterk vertraagt (Elliott & Hufbauer, 1990). Volgens Eland kunnen de financiële sancties de nationalistische gevoelens van de onderdrukte burgers in dit soort regimes zelfs aanwakkeren (Eland, 1995). Dit is de zogenaamde 'Wagenburg mentaliteit'; het volk wordt verenigd door een gemeenschappelijke vijand, namelijk de oplegger van de sancties, in plaats van tegen het heersende regime.

Bijkomend gevaar waarmee rekening moet worden gehouden bij economische sancties is de kans dat de getroffen staat hierop zal reageren met tegenmaatregelen. Het is vooral moeilijk in te schatten welk formaat deze tegenreactie zal hebben.

Een laatste nadeel van financiële sancties is dat ze niet altijd het slechte gedrag bestraffen. Soms ontmoedigen sancties net goede initiatieven, zoals een open marktenbeleid en intensieve internationale relaties. Door het regime economisch en financieel te straffen, raakt de staat geïsoleerd met een negatieve spiraal tot gevolg.

2.1.4 Carrot-and-stick

Sancties zijn van punitieve aard, maar in sommige gevallen kiezen policymakers (machtshabbers) ervoor om een stimulans toe te voegen aan de sanctie. Op die manier heeft de gesanctioneerde instantie een beloning om naar uit te kijken wanneer het aan de eisen van de sanctieheffer voldoet. Deze optie wordt in het jargon de 'carrot' genoemd en zal steeds in combinatie met 'stick' (harde maatregel) worden vermeld. Deze 'carrot', of stimulans, is een geliefd tool van Europese policymakers. De EU heeft een grote economie en speelt een belangrijke rol in de wereldhandel. Ze kan door de opname van clausules in gemeenschappelijk extern handelsbeleid haar waarden en normen afdwingen. Hierbij gebruikt de EU voornamelijk het GSP-schema (Generalised System of Preferences) voor preferentieel handelsverkeer en de twee hieraan verbonden instrumenten: positieve en negatieve conditionaliteit (Göbel & Malmer, 2017).

Volgens sommige onderzoekers (Elliott & Hufbauer, 1990) zijn sancties op de Europese manier beter in het bereiken van het doel, 'policy change', en afdwingen van 'human rights', dan wanneer louter de economische sanctie wordt gebruikt. De reden hiervoor zou eerst en vooral liggen in hoe een economische sanctie wordt gepercipieerd. Niet iedere onderzoeker geeft economische sanctie namelijk dezelfde connotatie. Volgens Bossuyt zijn economische sancties het midden tussen een verbale dreiging en een gewelddadige actie (Bossuyt, 2000). O'Quinn beschrijft economische sancties iets gewelddadiger, maar wel een trede lager dan een militaire actie (O'Quinn, 1997; Christiansen & Powers, 1995). Gordon is het hier echter niet mee eens. Zij is van mening dat economische sancties bedoeld zijn om de burgers te raken en moeten daarom op zich al gezien worden als enig ander militair wapen (Gordon, 1999). Volgens de regels van de economie wordt een gesanctioneerd land getroffen aan de aanbodzijde. Doordat het aanbod niet meer kan beantwoorden aan de stijgende vraag, stijgt de prijs van deze

schaarse goederen. Burgers worden door deze inflatie het hardst getroffen. Hiermee hoopt men dat het volk in opstand zal komen tegen de leiders, die het eigenlijke doelwit zijn. Volgens Koffi Annan klopt deze theorie niet. Vaak kunnen de leiders net van deze sancties profiteren door slim gebruik te maken van de zwarte markt die hierdoor ontstaat en door deze sancties te gebruiken voor hun politiek tegen het buitenland (Annan, 2000).

2.1.5 Doel van de sanctie

Elliott en Hufbauer maken een onderscheid tussen vijf Foreign Policy Goals die met economische sancties kunnen worden beoogd (Elliott & Hufbauer, 1990). De eerste goal is een bescheiden wijziging in het beleid van het getroffen land. Deze uitkomst is effectief bij schendingen van mensenrechten en wordt vaak gezien als grote overwinning door het sanctionerende land. Een radicalere wijziging van het beleid wordt behaald met de tweede goal. Dit soort uitkomst werd nagestreefd door de VS tijdens de Koude Oorlog, met voorbeelden zoals acties tegen Fidel Castro en Salvador Allende. Na 9/11 werd deze goal onder het mom van democratisering ook door de EU overgenomen. Goal drie en vier hebben een militair doel, namelijk militaire veroveringen tegengaan en respectievelijk het gesanctioneerde land van haar militaire capaciteiten ontdoen. Deze uitkomsten worden de laatste 20 jaar veelvuldig nagestreefd in het Midden-Oosten, tegen de IS. De laatste goal is een restcategorie, namelijk een beleidswijziging die niet wordt verwezenlijkt in de voorgaande goals. Een voorbeeld hiervan is het heroveren van land dat door de gesanctioneerde instantie werd bezet (Elliott & Hufbauer, 2008).

Giumelli vat de uitkomsten van een sanctie samen in drie categorieën: (1) de getroffen wordt gedwongen om zijn gedrag aan te passen, (2) de mogelijkheid tot het veroordeelde gedrag wordt ingeperkt of (3) de getroffen ziet in dat het gedrag verkeerd is (Giumelli, 2013). De sanctie moet niet alleen voldoende groot zijn, het moet ook mogelijk zijn voor de gesanctioneerde om aan de eisen van de sanctiegever te voldoen. Drie bijkomende stappen helpen zorgen dat de sanctie zijn doel niet mist en helpen in de toekomst nog gepastere sancties te kiezen. De eerste stap is de juiste aard van de sanctie kiezen: is er nood aan financiële straffen, embargo's, technologische beperkingen...? De tweede stap is te kijken naar de manier waarop de sancties hun doel raken. De derde stap is een comparatieve analyse van de sancties, door te trachten na te gaan wat er zou gebeurd zijn indien de sancties niet waren geheven (Giumelli, 2013).

2.1.6 Slaagkans sancties

Sancties worden al tijden gebruikt en vaak heeft de sanctieheffer een duidelijk doel voor ogen. De vraag is echter of deze doelen ook worden behaald. Dit is een vraag die het academisch debat al decennialang bezighoudt. Sommige auteurs zijn overtuigd van het nut van sancties en argumenteren dat deze effectief zijn in het behalen van de goals (Smeets, 2018; Malloy, 1990). Anderen zien economische sancties slechts slagen onder

specifieke voorwaarden. Het kamp dat niet gelooft in de slaagkansen van economische sancties is altijd al het grootst geweest (Pape, 1998; Haass, 1998; Taylor, 2017).

Volgens Drezner en Lacy moet er een onderscheid gemaakt worden tussen sancties die effectief worden uitgeoefend en sancties die slechts bedoeld zijn ter bedreiging. Sancties hebben een grotere slaagkans indien ze als afschrikmiddel worden ingezet (Drezner, 2003; Lacy & Niou, 2004). Als de dreiging van een sanctie niet voldoende is, moet de sanctieheffer een afweging maken. De effectieve uitoefening van de sanctie zal afhangen van hoe groot de sanctieheffer de kans inschat dat de gesanctioneerde instantie onder de sanctie zal bezwijken (Hovi, 2005).

2.1.6.1 Succesvolle sancties

Wat zijn de voorwaarden voor succesvolle sancties? Elliott en Hufbauer deden een comparatieve studie van 116 casestudies tussen WO I en het VN-embargo tegen Irak in 1990. Zij vonden voorwaarden waaraan economische sancties moeten voldoen om te slagen in hun doel om het gedrag van de gesanctioneerde aan te passen (Elliott & Hufbauer, 1990). De voorwaarden zijn: (1) het doel moet haalbaar zijn, (2) de gesanctioneerde (staat) moet kleiner en economisch zwakker zijn dan sanctieheffer, (3) de betrokkenen moeten een positieve handelsrelatie hebben, (4) de sancties moeten snel en vastberaden worden gehandhaafd, (5) de oplegger van de sanctie moet haar eigen kosten ten gevolge van de sanctie beperken, (6) de sancties mogen niet gepaard gaan met een militaire operatie, (7) er moeten voldoende instanties de sancties uitoefenen en (8) het beoogde doel moet ondubbelzinnig en duidelijk zijn. Hiermee besluiten Elliott en Hufbauer dat economische sancties maar zelden hun doel raken.

Blanchard en Ripsman hadden als resultaat in hun kwalitatieve casestudy dat het traditionele uitgangsidee van sancties, hoe groter de economische kost hoe groter de kans dat de gesanctioneerde staat haar beleid zal aanpassen, niet voldoende kan verklaard worden met de voorwaarden van Elliott en Hufbauer (Blanchard & Ripsman, 1999).

De effectiviteit van de sanctie zal afhangen van welke kost het hoogst is voor hert gesanctioneerde instantie (Blanchard & Ripsman, 1999); de kost van het niet bezwijken onder de sanctie of de kost van het inwilligen van de eisen van sanctieheffer. Als niet-naleving hoge politieke kosten met zich meebrengt, zal de gesanctioneerde instantie toegeven aan de sanctie, tenzij toegeven een nog hogere politieke kost met zich meebrengt. Hiermee nemen Blanchard en Ripsman slechts deze voorwaarden van Elliott en Hufbauer over.

Portela onderzocht de voorwaarden voor het slagen van economische sancties in de EU en destilleerde de volgende hypothesen (Portela, 2012): Sancties zullen waarschijnlijk

doeltreffender/effectiever zijn als (1) zij de doelstellingen van het kwalijke regime aanzienlijk ontregelen, (2) de veroorzaakte schade economisch van aard is, (3) derde landen het standpunt van de EU ondersteunen, (4) de EU haar strategie aanpast in reactie op de vooruitgang of tegenvallers in de situatie of het beleid waar zij naar streeft en (5) als de door de EU nagestreefde doelstellingen niet ten koste gaan van de permanente uitoefening van het leiderschap dat zij wil beïnvloeden.

Een sanctie zal als succesvol worden gezien wanneer de gesanctioneerde instantie haar gedrag of beleid aanpast. In het geval dat de gesanctioneerde sanctie een staat is, moet een sanctie specifieke politieke toegevingen afdwingen. Een tweede manier waarop de sanctie als een succes kan worden gezien is dat de gesanctioneerde staat vanwege de sanctie onmogelijk nog het beleid kan voeren waarvoor het gesanctioneerd is (Lopez & Cortright, 2004). Het verschil tussen de twee manieren is de keuzevrijheid van de gesanctioneerde instantie. Indien die keuzevrijheid er niet is, kan men spreken van de tweede manier.

2.1.6.2 Falende sancties

Redenen die ertoe kunnen leiden dat de sanctie haar doel niet treft zijn dat iedere sanctie-episode uniek is. Een eerste reden is dat het niet gemakkelijk is om te zorgen dat sancties hun beoogde effect hebben. Zo kan een Europees verbod op export van wapens naar Rusland worden getemperd door smokkelaars, rantsoenering, of door naar partners te zoeken die deze sanctie niet heffen. Een ander gevaar is dat de burgers van de gesanctioneerde staat de dupe worden van de sancties en dat de politieke elite ermee weg komt. Een tweede reden is dat sancties ook financieel kostelijk kunnen zijn voor de sanctieheffer. Zij verliest tenslotte een deel van haar afzetmarkt en zet hiermee niet alleen kwaad bloed bij de gesanctioneerde staat, maar ook soms ook haar buurlanden. Hoewel sancties soms tot doel hebben dat het volk van de gesanctioneerde staat in opstand komt tegen de elite, is het omgekeerde evengoed mogelijk. Patriotisme en steun aan een populistisch regime zijn een averechts effect van de sancties.

Er bestaat enige consensus dat economische sancties tegen autoritaire regimes minder effectief zijn dan die tegen democratische regimes (Woo, 2013). Bij dit uitgangspunt wordt er wel van uitgegaan dat autocratische regimes monolithisch zijn en dat ze dezelfde capaciteiten hebben om buitenlandse druk te weerstaan.

Het slagingspercentage van sancties tegen dictaturen is veelal afhankelijk van institutionele verschillen tussen verschillende soorten autocratieën. Militaire regimes en eenpartijstaten zijn minder geneigd zijn om toe te geven aan buitenlandse druk in vergelijking met democratieën omdat deze regimes verschillende repressieve tactieken gebruiken om de kosten van de sancties te dragen. Verder zijn sancties tegen famili dictaturen net zo effectief als sancties gericht tegen democratieën. Deze regimes

zijn mogelijk geneigd zich aan te passen aan buitenlandse druk vanwege hun gebrek aan sterke institutionele capaciteit om de kosten van de sancties te dragen (Peksen, 2017).

Met het falen van de sanctie wordt bedoeld dat deze niet voldoende druk kon zetten op de instantie om haar gedrag aan te passen. De voorwaarden van Elliott en Hufbauer voor het slagen van een sanctie (Elliott & Hufbauer, 1990) kunnen ook worden geïnverteerd. Zo faalt een sanctie als deze niet geloofwaardig wordt geacht door de gesanctioneerde of sanctie niet krachtig genoeg is. Hovi vult aan met nog twee redenen voor falen (Hovi, 2005). Een sanctie zal ook falen wanneer de gesanctioneerde verwacht dat toegeven aan de eisen van de sanctieheffer niet kan verhelpen dat de gesanctioneerde alsnog gesanctioneerd zal worden. Ook wanneer het voor de gesanctioneerde onmogelijk is om gehoor te geven aan de eisen, omdat het er de middel niet toe heeft, zal de sanctie een gefaalde uitkomst hebben.

2.1.7 Waarnemen van het resultaat

Er zijn zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden om het succes van economische sancties te meten. Om succesvolle economische sancties te overwegen, stellen wetenschappers die pleiten voor kwantitatieve maatregelen dat ze negatieve gevolgen moeten hebben voor de geaggregeerde economische prestaties van de beoogde staat, met behulp van metingen zoals het bruto binnenlands product (bbp). Pape stelt dat negatieve effecten op het geaggregeerde bbp van de streefstaat het succes van sancties meten (Pape, 1993).

Daarentegen nemen geleerden die kwalitatieve maatregelen ondersteunen, zoals Baldwin, een meer expansieve kijk. Zij beweren dat economische sancties, gelet op eventuele veranderingen, de doelstaat een succes opleveren omdat het beoogde doel van de sancties wordt bereikt wordt door het ongewenst gedrag van de doelstaat te wijzigen (Baldwin, 2018). Evenzo beschouwen Hufbauer en Elliott veranderingen in het beleid van de doelstaat vanwege opgelegde sancties, als maatstaf voor het succes van economische sancties (Elliott & Hufbauer, 2008).

Tegenstanders van kwalitatieve maatregelen menen dat het oordelen van succes op basis van beleidsveranderingen 'dubbelzinnig en subjectief in de natuur' is. Het is moeilijk om te meten hoeveel van de verandering definitief het gevolg is van economische sancties omdat veranderingen in politiek gedrag te wijten kunnen zijn aan binnenlandse beleidswijzigingen in plaats van economische sancties (U-Jin & Peksen, 2007). Blanchard en Ripsman beweren dat, om economische sancties als een succes te beschouwen, de economische impact alleen niet in aanmerking komt (Blanchard & Ripsman, 2000). Ze benadrukken dat economische druk moet leiden tot opvallende politieke kosten voor een doelwitstaat, resulterend in veranderingen in politiek gedrag. Volgens dezelfde redenering beweert Kirshner dat sancties vaak geen resultaat

opleveren omdat de negatieve economische gevolgen veroorzaakt door economische sancties nooit leiden tot hoge politieke kosten om te resulteren in politieke verandering (Kirshner, 1997).

In deze masterproef zal de studie van kwalitatieve aard zijn en de effecten van dichotome variabelen op de slaagkans van de economische sanctie bestuderen.

2.2 Rusland en Noord-Korea

De staten Noord-Korea en Rusland werden om verschillende redenen geselecteerd voor de onderzoeksvraag. Aanvankelijk werd er eerder lukraak gekozen om de impact van economische sancties op deze staten te onderzoeken omdat er in de periode 2014-2018 zeer veel geschreven werd over deze staten in de westerse media. Meer dan eens werd er gevreesd voor oorlog indien de gemoederen niet werden bedaard (Euronews, 2019; Vox, 2017; CNBC, 2018).

Het zijn beiden kernmachten die grote schade kunnen aanrichten in Europa. Ondanks deze vrees voor oorlog en tegen de verwachtingen in zijn beide conflicten gestagneerd in 2019. De imminente dreiging van een Noord-Koreaanse kernoorlog werd geluwd met de Top van 2018 tussen Kim Jong-Un en Donald Trump in Singapore (BBC, 2018), en ook de Krim-crisis is niet geëscaleerd in een grootschalige oorlog.

Het leek interessant te onderzoeken of de sancties een invloed hebben gehad op de uitkomst van beide gelijklopende situaties.

2.2.1 Rusland

2.2.1.1 Situatie

Sinds maart 2014 heeft de EU de restrictieve sancties tegen Rusland opgedreven ten gevolge van de illegale annexatie van de Krim en destabilisatie van Oekraïne. De EU steunt de territoriale soevereiniteit en integriteit van Oekraïne. De sancties zijn bedoeld om stabiele en veilige situatie te creëren voor de inwoners. Na de val van de Oekraïense president ten gevolge van hevige protesten, namen Russische militairen strategische posities in op het Oekraïense grondgebied. Vervolgens annexeerde Rusland de Krim, nadat een referendum waarin gevraagd werd of de inwoners zich weer bij Rusland wou aansluiten een positieve uitslag kreeg. Dit mondde uit in een gewapend conflict tussen Oekraïne en de Russische troepen, dat internationaal werd veroordeeld. Al sinds de onafhankelijkheid van Oekraïne in 1991, werd het al begeerd door Rusland. Hier zijn enkele redenen voor. Ten eerste maakte het ooit deel uit van de Sovjet-Unie en het is een belangrijk puzzelstuk dat Rusland nodig heeft voor het maken van een Euraziatische

Unie. Haar omvang en strategische ligging maken het voor Rusland een interessante politieke en economische uitvalsbasis. Ten tweede hecht Rusland zeer veel waarde aan gasexport. Om Europa echter te voorzien van gas, moet het gebruikmaken van de Oekraïense pijpleidingen. Dit geeft Oekraïne heel wat onderhandelingsmacht en een doorn in het oog voor Rusland. Ten derde heeft Rusland een panische angst voor revoluties binnen haar invloedssfeer. Dit heeft alles te maken met het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en de onafhankelijkheidsverklaring van verschillende ex-sovjetlanden (Weissmann & Hagström, 2016).

Het denken over de Europese veiligheid wordt gekenmerkt door twee tegengestelde visies. Richard Sakwa onderscheidt de visie van een 'breder Europa', waarbij Europa zich bezighoudt met de Euro-Atlantische veiligheid, van de visie van een 'groter Europa' dat zich enkel op het land richt (Sakwa, 2015). Een 'groter Europa' reikt van Lissabon tot Vladivostok, met meerdere centrale belangrijke steden. Dit idee houdt tevens ook een eengemaakt Europa in, waarbij de interne verschillen tussen de landen verdwijnen. Deze twee visies hebben een zeer verschillende kijk op de Europese veiligheid en defensie. Vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog neigde de aanpak vooral naar het 'breder Europa' met bovendien veel aandacht voor economische integratie. Dit stond volledig in het teken van de drang naar vrede die destijds heerste. Na de Koude Oorlog werden Centraal- en Oost-Europese landen geïntegreerd in de EU en werd het programma rond Europese Nabuurschap opgericht. Het doel was om later ook Rusland bij dit project te betrekken. Maar hier botst de EU met de visie van een 'groter Europa' van Rusland. Het uitgangspunt is hier dat veiligheid evenredig door iedereen moet worden gegarandeerd. De Oekraïne-crisis is een direct gevolg van deze botsende visies. Rusland heeft bovendien het gevoel dat de EU het spel aan het winnen is en haar visie te ver doordrijft. Dit is de reden waarom Rusland in 2014 de Krim bezette.

De EU nam in 2014 restrictieve maatregelen tegen Rusland na destabilisatie van de situatie in Oekraïne. De acht sancties die in 2019 nog actief zijn tegen Rusland zijn: (1) verbod op wapenimport, (2) verbod op wapenexport, (3) verbod op verhandelen van goederen die ook voor militaire doeleinden kunnen worden gebruikt, (4) verbod om leningen aan te gaan met EU-leden, (5) restricties op financiële instrumenten, (6) verbod op schadeclaims ten gevolge van de sancties, (7) verbod op export van goederen die door de Europese Commissie (EC) zijn opgelijst en (8) een verbod op olie-ontginning op de door de EC bepaalde plaatsen.

2.2.1.2 Impact van de sancties

Een indirect gevolg van de economische sancties tegen Rusland is de devaluatie van de roebel ten opzichte van de euro en de dollar. Oekraïne werd nog harder door deze economische sancties geraakt. De waardedaling van de roebel deed de overheidsinkomsten inzakken, met een kleiner budget voor overheidsuitgaven ten

voordele van de burgers en een stijging in de inflatie door hogere importprijzen tot gevolg.

De Russische economie is grotendeels afhankelijk van olie, haar grootste exportgoed. Dit maakt het land extreem gevoelig voor aanpassingen in de wereldprijzen. Bovendien is de Russische productiemarkt niet competitief genoeg met de internationale productiemarkt, waardoor ze hier niet op kunnen rekenen als de olie-export een mindere tijd kent. Het kunstmatig laag houden van de olieprijsen raakt de Russische economie dus zeer hard.

Sancties die op de Russische banken gericht zijn, maken het Rusland nog moeilijker om overheidsschulden af te betalen en de economie weer te doen opleven, wat binnenlandse maatschappelijke verontwaardiging alleen maar aanwakkert. Het vertrouwen van externe investeerders keldert en de rente op Russische obligaties schiet de lucht in.

Tegen deze achtergrond wordt een diepe recessie voor Rusland geschetst voor meerdere jaren. Na de annexatie van de Krim, werden economische sancties van verschillende formaten geheven tegen Rusland. Hufbauer en Oegg onderscheiden onder meer diplomatieke sancties, individueel gerichte sancties en sectorale sancties (Hufbauer & Oegg, 2003). Bepalen welke sancties het meeste effect heeft op Rusland of waarom er voor een bepaalde sanctie wordt gekozen is moeilijk. In de academische wereld is er geen eensgezindheid over het onderwerp. Zo kunnen handelsrestricties de kost voor het gesanctioneerde land verhogen, maar ook de instantie die de sanctie heft wordt hierdoor getroffen. Sommigen vinden slimme (op maat gemaakte) sancties het meest effectief (Morgan & Schwebach, 1995; Cortright & Lopez, 2000). Anderen zweren bij harde maatregelen (Lam, 1990; Hufbauer & Oegg, 2003). Het ontwerp van de sancties wordt gestuurd door machtige groepen in het heffende land, die zo veel mogelijk eigen voordeel nastreven.

Een methode om na te gaan welke impact de economische sancties hebben op Rusland is het analyseren van de mediaberichtgeving. Door bijvoorbeeld te tellen hoe vaak het woord 'recessie' voorkomt in de binnenlandse media kan er een beeld worden geschetst van het algemene sentiment. Het gevoel van de lezers wordt gemakkelijker beïnvloed in tijden dat er veel nieuws is en dit kan leiden tot self-fulfilling prophecies (Kholodilin & Siliverstovs, 2006). Uit het mediaonderzoek dat met een index analyseert hoe frequent artikels er rond sancties tegen Rusland worden geschreven, blijkt dat deze index in de media voor de annexatie van de Krim in 2014 een nul waarde heeft (Dreger, Fidrmuc, Kholodilin & Ulbricht, 2015). Na de annexatie gaat het aantal noteringen stelselmatig omhoog, met pieken in maart en juli 2014, wanneer de sancties werden uitgevoerd. Er wordt gekeken naar de relatie tussen de toegenomen media-aandacht en het effect hiervan op de roebel en olieprijsen. Zij stelden vast tijdens het onderzoek dat de wisselkoers van de roebel sterk daalde wanneer de internationale media strenge sancties

tegen Rusland verwachtten. Desondanks is dit geen causaal verband. Zoals eerder al werd aangehaald, hangen de roebel en olieprijsen sterk aan elkaar vast. De daling van de wisselkoers begon vanaf de Krim-crisis. De olieprijsen zijn in de zomer van 2014 ook beginnen te dalen. Het is daarom moeilijk met het blote oog te zien of de daling van de wisselkoers louter toe te schrijven is aan de economische sancties tegen Rusland. Het onderzoek concludeerde dat het verlies in vertrouwen in de Russische economie te danken is aan de dalende olieprijsen. De Europese sancties noemen zij niet de oorzaak, maar eerder een incidentele factor. Het onderzoek toonde ook aan dat sancties die niet door de media werden geanticipeerd voor sterke schommelingen in wisselkoersen leidden.

Popescu en Dreyer lijkten argumenten voor en tegen economische sancties tegen Rusland op (Popescu & Dreyer, 2014). Vooreerst halen tegenstanders aan dat de sancties Putin niet stopten om het militaire engagement in de Donbas uit te breiden. Het doel van de sancties om de gesanctioneerde te dwingen zijn acties stop te zetten is dus mislukt. Ten tweede hebben de sancties Putin op korte termijn geholpen om zijn bevolking achter hem te krijgen, waardoor hij meer steun vond voor tegenmaatregelen. De sancties waren hout op het vuur van de nationalistische gevoelens en hebben de positie van Putin in eigen land verstevigd. Ten derde zijn de handelssancties zoals eerder al aangehaald ook slecht voor de Europese economie. De onderhandelingspositie is voor toekomstige handelsakkoorden verzwakt, exporteurs hebben minder kansen om hun exportmarkt in Rusland uit te breiden en het weegt zwaar op de jobcreatie. Een laatste tegenargument stelt dat de sancties antiwesterse gevoelens alleen maar versterkt en hen steeds meer in de armen van China leidt. De sancties helpen een bipolaire wereldorde op poot te zetten.

Voorstanders van de sancties zagen op korte termijn aanpassingen in het gedrag van Rusland. Rusland zou vanaf de sancties meer rekening houden met de westerse reacties bij conflicten zoals de Krim-crisis. Dit terwijl Rusland voor de crisis veel minder waarde hechtte aan westerse meningen en reacties. De sancties hebben Moskou laten nadenken over verdere annexaties en uiteindelijk beperkt in het veroveren van nog andere gebieden dan de Krim en Donbas. De sancties hebben ook een belangrijk precedent geschept voor andere landen die via militaire acties nieuwe gebieden willen aanhechten. Het laat zien dat de EU, Verenigde Naties (VN) en andere landen bereid zijn maatregelen te nemen als een staat over de schreef gaat, hoe groot of machtig deze staat ook is.

Een ander argument is dat Putin zijn belofte aan zijn volk moest verbreken, namelijk het algemene welzijn van de Russische inwoners verbeteren in ruil voor een autoritair regime. Door de economische terugval moet hij teruggrijpen naar nationalisme en een antiwesters beleid. Het is een zware klap voor het ego van Putin omdat dit het moeilijker

maakt om Rusland een relevante economische speler te maken. Daar staat tegenover dat dit gevolg ook nadelig is voor de inwoners en voor het westen. Bovendien heeft dit Putin niet verhinderd om de verkiezingen van 2018 zonder problemen te winnen. Vooral dit laatste maakt dat de sancties een deel van hun beoogde effect gemist hebben.

2.2.2 Noord-Korea

2.2.2.1 Situatie

Na onderzoek van tientallen jaren naar nucleaire wapens kon Pyongyang in 2006 haar eerste nucleaire test doen. De tests volgden elkaar in snel tempo met in 2009, 2013 en 2016 positieve ontwikkelingen. Door de geïsoleerde ligging van het schiereiland en protectionistische geheimzinnige klimaat van de staat, kon Noord-Korea jaren ongestoord aan nucleair onderzoek doen. Door die wapens was het niet langer mogelijk om een militaire actie te ondernemen tegen Noord-Korea, vandaar dat de EU en de VN naar economische sancties moesten ressorteren (Weissmann & Hagström, 2016).

In 2003 werd de strategie tegen de proliferatie van massadestructie wapens door de EU uitgedacht (WMD-strategie). Het jaar daarop werd de United Nations Security Resolutie 1540 geïmplementeerd. De WMD-strategie werd verder uitgebreid in 2006, 2008, 2013 en 2017. Deze strategie is erop gericht om massadestructie wapens te voorkomen, te stoppen, te verwijderen of volledig uit te roeien. De principes van de strategie zijn internationale non-proliferatie mechanismen versterken, veiligheid tegen zulke wapens garanderen en nauwe samenwerking met Rusland, de VS, de VN en andere niet-EU landen. Voor de WMD-strategie gaf de EU enkel incentives om massadestructie wapens te ontmoedigen. Sinds de WMD-strategie is de EU zich gaan richten op sancties (Eur-Lex, 2018).

Er zijn drie economische markten te onderscheiden in Noord-Korea: (1) de staatseconomie, (2) de koninklijke economie en (3) de schaduw economie (Lankov, 2013). De staatseconomie bestaat uit handel en productie. Heel het land maakt deel uit van deze economie, die wordt gestuurd door de Arbeiderspartij. De koninklijke economie staat in dienst van Kim-Jong Un. Het haalt haar inkomsten uit het verhandelen van luxeproducten, met als doel om de persoonlijke uitgaven van de Leider te bekostigen. De schaduwmarkt is een semi-vrije markt van staatsgeleide en vrije ondernemingen. De vrije ondernemingen opereren onder de staat en staan een groot deel van hun winst af, in ruil voor bedrijfsvrijheid.

Door de economische set back sinds de jaren '90, voornamelijk door het wegvallen van de economische steun van de Sovjet-Unie, is illegale handel een bloeiende markt voor Noord-Korea. Deze lucratieve activiteiten gebeuren niet meer uitsluitend door de

overheid, ook gedetacheerde bedrijven en individuen maken er een deel van uit (CRS Report, 2008).

Exacte cijfers over de Noord-Koreaanse economie zijn er niet omdat de afgesloten, zelfvoorzienende en staatsgeleide economie moeilijk te onderzoeken is. Het is wel geweten dat het inkomen per hoofd met 30% tot 70% daalde in de eerste helft van de jaren '90. Van de tweede helft van de jaren '90 tot 2009 steeg het met 25%, om daarna door de economische crisis weer ineen te storten. Volgens cijfers van de Bank of Korea zou de economie sinds 2011 jaarlijks met 0,8-1,3% gegroeid zijn (The Bank of Korea, 2015).

Het leeuwendeel van de Noord-Koreaanse economie bestaat uit handel met 70 verschillende landen, met als grootste partners Zuid-Korea en China. De voornaamste exportproducten zijn voedsel, mineralen en energie (North Korean Brief, 2015). De handel met Zuid-Korea gebeurde tot op 10 februari 2016 in de Kaesong industriezone. De industriezone werd naar aanleiding van de nucleaire test gesloten door Zuid-Korea en is sindsdien niet meer actief (NK News, 2016). Deze speciale administratieve industriële regio ligt in Noord-Korea, tegen de grens van Zuid-Korea. De handel was vooral belangrijk omdat het de voornaamste manier was om aan U.S.-dollars te komen.

Noord-Koreaanse expats zijn een ander niet te onderschatten bron van inkomsten voor de staat. Sinds medio 2000 zijn 74000-81000 aan het werk in het buitenland (International Network for the Human Rights of North Korean Overseas Labor, 2012).

Van de restrictieve maatregelen die de EU tegen Noord-Korea nam in relatie met de non-proliferatie van massadestructie wapens zijn er nog 43 actief in 2018. Samengevat zijn dit: een verbod op wapenexport, op wapeninkoop, bevrozen van tegoeden, verbod op verhandelen van goederen die ook voor militaire doeleinden kunnen worden gebruikt, 6 financiële maatregelen, vliegtuigen moeten Noord-Korea vermijden, 2 maatregelen over inspectie van Noord-Koreaanse goederen, 2 investeringsmaatregelen, verbod op Noord-Koreaanse arbeiders in EU, verbod op aanbieden van vastgoed aan Noord-Korea, 5 maatregelen tegen scheepvaart, toelatingsrestrictie, verbod op schadeclaims ten gevolge van de sancties, restricties op goederen, op luxegoederen, op olieproducten, op diensten, op militaire training, en 2 maatregelen om Noord-Korea te monitoren.

2.2.2.2 Impact van de sancties

De dreiging van een nucleaire test en de uiteindelijke uitvoering door Noord-Korea in 2006, zetten de VN en de EU ertoe aan om sancties te heffen. Het waren voornamelijk sancties gericht op export van wapens en luxegoederen. Er werd tevens verwacht dat de Noord-Koreaanse economie vanzelf zou zakken na de nucleaire test omdat het hierdoor haar risicopremie deed verhogen. Dat was echter niet geval. Hoewel de Noord-

Koreaanse beurs de dag van de test een klap kreeg, werd het verlies de volgende dag al terug opgepikt. Volgens Noland misten de sancties hun gewenste effect, de Noord-Koreaanse economie laten kelderen, om verschillende redenen (Noland, 2009). Ten eerste kunnen sancties pas werken als er zo veel mogelijk spelers meedoen. Aangezien China nog steeds luxeproducten verhandelde met Noord-Korea, en de Kaesong industriezone openbleef, had de Noord-Koreaanse economie nauwelijks last van de sancties. Ten tweede waren de sancties te specifiek om de gehele economie te raken. De beleidsmakers hadden de impact van de dreiging van sancties overschat en de reactie van Noord-Korea's handelspartners na de test onderschat. Om als dreiging serieus genomen te worden, moeten de gevolgen van de sancties geloofwaardig zijn. Noord-Korea heeft een kosten/baten-afweging gemaakt en heeft hierbij de juiste uitkomst berekend. Zoals Noland correct voorspelde, hebben deze ongeloofwaardige sancties de basis gelegd voor de verdere Noord-Koreaanse nucleaire ontwikkelingen (Noland, 2009). Noord-Korea zou, gesterkt door deze juiste inschatting, in de toekomst minder waarde hechten aan internationale dreigingen en sancties. Dit heeft gevaarlijke implicaties. Wanneer sancties worden toegepast zoals dit gebeurde in 2006, zouden gesanctioneerde landen kunnen worden aangemoedigd om de sanctie naast zich neer te leggen en hun wil door te drijven.

De sancties tegen Noord-Korea werden gekozen met vijf concrete doelen voor ogen (Frank, 2006): (1) denuclearisering van Noord-Korea, (2) verbeteren van de humanitaire situatie, (3) veiligheid op het schiereiland, (4) democratie en (5) unificatie van de twee staten op het schiereiland. Bij het kiezen van de juiste sanctie is er een verschil in focussen. De EU en de VN kijken naar de impact van Noord-Korea op wereldvlak, terwijl individuele landen zoals Zuid-Korea en China zich eerder concentreren op de nationale impact. Deze distorsie tussen de twee focussen verklaart misschien waarom de sancties in 2006 hun effect misten (Rennie, 2003). Volgens von Soest en Brzoska waren de sancties die door de EU en andere instanties werden uitgesproken daarom gedoemd om te falen (von Soest & Brzoska, 2013). Hoewel er binnen de EU eensgezindheid bestaat over de sancties, blijft het moeilijk om een internationaal front te vormen tegen Noord-Korea. De grootste dwarsligger is China, die haar bondgenoot en handelspartner niet wou laten vallen.

3 Onderzoeksdesign

3.1 Methode en opzet

De csQCA-onderzoeksmethode werd in 1987 door Ragin uitgevonden met als bedoeling om kwalitatief casusonderzoek en kwantitatief variabele-georiënteerd onderzoek samen te brengen. In een csQCA blijven twee aspecten behouden, namelijk de diepgaande casussen en de diversiteit van de onafhankelijke variabele. Dit soort onderzoek wordt gebruikt om patronen en verschillen tussen casussen te ontdekken en om nieuwe theorieën te ontwikkelen (Rihoux & Ragin, 2009). Veel onderzoek naar het effect van economische sancties dateert van de vorige twee decennia en het is daarom interessant om te toetsen of de toenmalige theorieën nog kloppen. Met de csQCA kan men een gefundeerde theorie testen door het toe te passen op de te vergelijken kwalitatieve casussen. Doorheen de observaties is het voor de onderzoeker steeds mogelijk om zijn theorie aan te passen wanneer hij nieuwe ontwikkelingen opmerkt.

De csQCA-onderzoeksmethode gaat uit van complexe causaliteit van de casussen. Het begrip 'causaliteit' mag op vier manieren worden opgevat: (1) gecombineerd; geobserveerde fenomenen zijn een combinatie van voorwaarden, (2) meervoudigheid; verschillende combinaties zorgen voor verschillende verschijnselen, (3) contextueel; verschijnselen hangen af van de context en (4) Asymmetrisch; als bepaalde factoren voor een verschijnsel zorgen, wijst een afwezigheid van dit verschijnsel in een andere casus niet op een afwezigheid van dezelfde factoren.

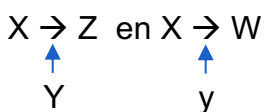
Causaliteit kan dus niet lineair worden opgevat. Er is niet één factor die voor een verschijnsel zorgt, er is dus geen directe oorzaak-gevolgrelatie. Pas als er aan bijkomende gunstige voorwaarden wordt voldaan zal dit verschijnsel zich voordoen. Deze voorwaarden worden in de kwalitatieve casussen onderzocht (Grofman & Schneider, 2009). Omdat het bij een csQCA om complexe causaliteit draait, kan men geen correlaties berekenen. Er kan wel gebruik worden gemaakt van setrelaties en de settheorie (Enderton & Stoll, 2017).

De uitkomst van een economische sanctie is meer dan een optelsom van de voorwaarden. De combinatie van de variabelen zal het effect van de sanctie bepalen. In de wetenschappelijke literatuur wordt dit fenomeen de 'conjunctural causation' genoemd. Een voorbeeld van eenvoudige 'conjunctural causation':

$$A*B \rightarrow C$$

Een uitkomst C zich pas zal voordoen indien variabele A en B zich samen voordoen. Hierbij is er meer dan 1 noodzakelijke voorwaarde nodig om een uitkomst te verklaren.

Conditionele ‘conjunctural causation’ treedt op wanneer het effect van variabele X op Z afhangt van variabele Y. Een voorbeeld:

Bij afwezigheid van variabele Y, hier aangeduid met kleine letter y, zal het effect van variabele X een andere uitkomst geven, in dit voorbeeld uitkomst W.

Veelal zal de uitkomst van de sanctie afhangen van meerdere combinaties van variabelen. Dit heet de ‘multiple conjunctural causation’. Uitkomst C uit het eerste voorbeeld zal zich voordoen indien een combinatie van variabele A en B optreedt. Indien uitkomst C zich eveneens voordoet bij een combinatie van variabele D en E, is er sprake van ‘multiple conjunctural causation’ (Shwartz, 2014).

$$A*B + D*E \rightarrow C$$

Dit onderzoek zal worden uitgevoerd met een dataset met vergelijkbare cases voor Noord-Korea en Rusland. De cases zullen worden geselecteerd op meerdere gelijkenissen, zoals bijvoorbeeld het antiwesterse beleid, de atypische economische markt en het beleidsdoel van de sanctie. Vervolgens worden deze sets naast elkaar gezet om stelselmatig de samenhang of relatie te bekijken. De settheorie wordt gebruikt om de noodzakelijke en voldoende voorwaarden te bepalen voor een bepaalde uitkomst, namelijk veiligheid. Deze voorwaarden worden de INUS-voorwaarden genoemd, ‘Insufficient but Necessary part of a condition which is itself Unnecessary but Sufficient for the result’ (Mackie, 1965). De settheorie, ook wel verzamelingenleer genoemd, berekent de binaire relatie tussen twee of meerdere objecten. Een manier om dit visueel weer te geven is met een ven-diagram (Cantor, 1874). Elke voorwaarde krijgt een waarde toegekend in de tabel. De waarde kan 0, voldoet niet, of 1, voldoet wel, zijn. Op die manier wordt getoetst of het om een noodzakelijke voorwaarde gaat om de uitkomst te bekomen. Deze dataset van waarden wordt een ‘waarheidstabel’ genoemd.

De evaluatie van de uitkomst van de datasets gebeurt met analytische inductie. Data die de hypothese tegenspreekt, vraagt om herinterpretatie van het verklaringsmodel en aanpassing van de verklaring. De cases moeten op meerdere manieren worden geïnterpreteerd om alle mogelijke verklaringen te onderzoeken.

De aanpak van de QCA gebeurt in vier logische stappen (Kapsali, 2014):

- (1) Afbakenen van het analytische kader waarbinnen het onderzoek gebeurt: voorwaarden en uitkomsten oplijsten.
- (2) Analyse: een score geven aan de verschillende uitkomsten, waarheidstabel opstellen en uitkomsten genereren
- (3) Interpretatie van uitkomsten: vergelijken en verklaren van uitkomsten, revalueren/herinterpreteren van de casussen, selecteren van voorwaarden die het meeste bijdragen tot de uitkomsten
- (4) Conclusie: verklaren van de complexe causaliteit tussen de voorwaarden, uitleggen welke resultaten het interessantste zijn, conceptueel model uitbouwen

3.2 Case selectie

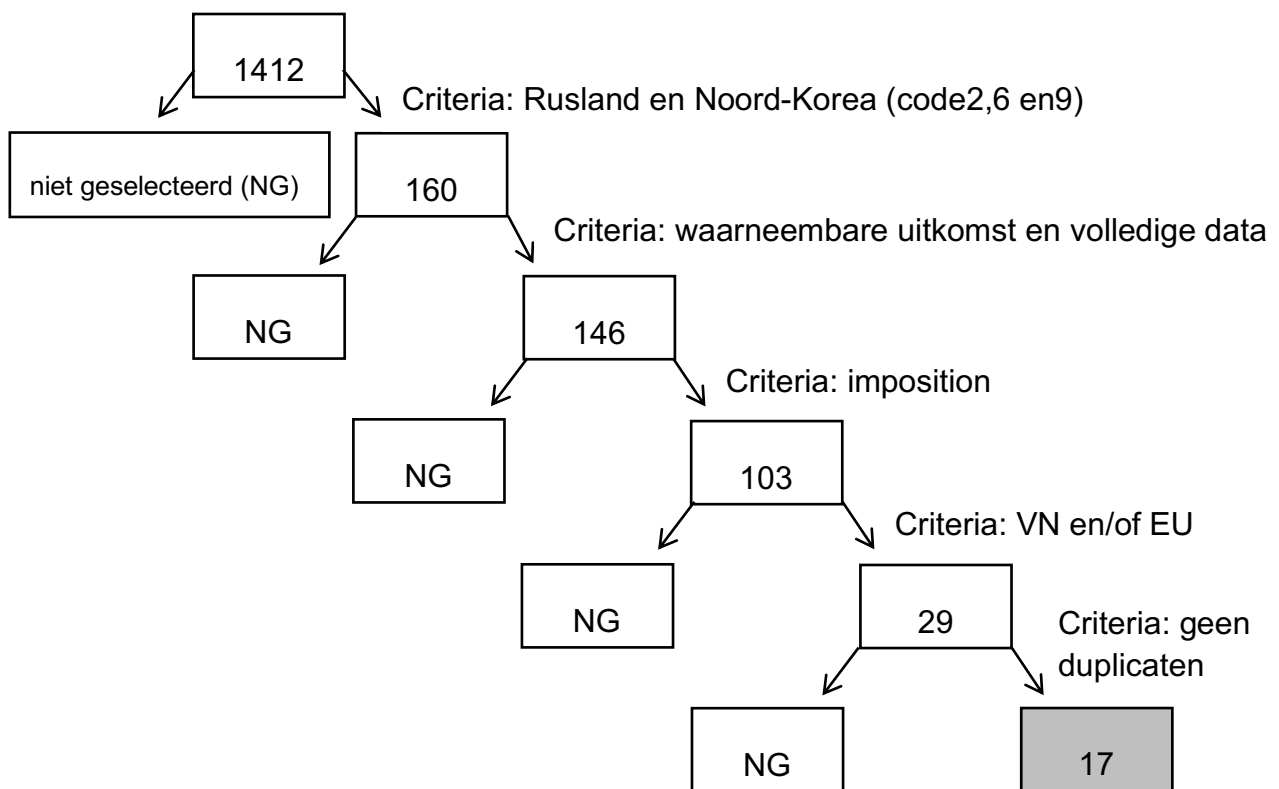
De keuze van de cases voor deze scriptie vloeit voort uit wat er moet worden onderzocht. Zoals al eerder werd aangehaald zijn er twee sanctiedoelen waarin dit onderzoek geïnteresseerd is: (1) het doel van demilitarisatie voor Rusland en (2) het doel van non-proliferatie voor Noord-Korea. De geselecteerde cases dienen dus situaties te zijn waarbij een sanctie werd geheven om één van die doelen na te streven. Bovendien moeten de cases een waarneembare uitkomst hebben om de voorwaarden voor het slagen te kunnen onderzoeken. Dat wil zeggen dat de sanctie een positieve, negatieve of neutrale uitkomst moet hebben gegenereerd voor de sanctieheffer en dat de sanctie niet meer actief is op het moment van dit onderzoek.

Binnen dit kader vindt een verdere selectieprocedure plaats. Het achterliggende idee van csQCA is dat de onderzoeker vertrouwd is met zijn cases en er zoveel mogelijk info over verzamelt. Dit helpt om analytisch relevante voorwaarde te identificeren en de rol van elke case daarin te specificeren (Schneider & Wagemann, 2010). Hier vloeit uit voort dat alle cases voldoende verband houden met elkaar en achtergrondkenmerken (scope conditions) met elkaar delen om een zekere mate van causale homogeniteit te hebben.

Een aantal keuzes in het selectieproces trachten de interne heterogeniteit uit te sluiten. Ten eerste is er gekozen om met een enkele dataset te werken. Dit om te vermijden dat een verschillende codering van variabelen de homogeniteit tussen de cases verstoort. Uit 4 potentiële datasets van economische sancties viel de keuze op de 4de editie TIES-dataset (Threat and Imposition of Economic Sanctions) (Morgan & Bapat & Kobayashi, 2010), omdat deze het meest aansluit bij het onderzoek. Er zijn voldoende cases aanwezig om uit te selecteren, de codering van de variabelen is duidelijk en de keuze van de variabelen komt overeen met de voorwaarden die in de literatuur worden beschreven. In de GIGA Sanctions Dataset werd de keuze voor de codering van de variabelen niet voldoende uitgewerkt om te reproduceren. Ook bij de dataset van

Economic Sanctions Reconsidered was dit het geval. De TSC-dataset bevatte wel voldoende variabelen, maar de cases sloten niet voldoende aan bij dit onderzoek.

De TIES-dataset, die in dit onderzoek wordt gebruikt, bevat 1412 cases die zijn waargenomen tussen 1945-2005 en telt 41 variabelen. Uit de 12de variabele van de dataset werden de cases geselecteerd voor Rusland en Noord-Korea (Fig. 1). Code 2 stond voor 'Contain Military Behavior' en werd geselecteerd voor Rusland. Code 6 en 9 stonden voor respectievelijk 'Deny Strategic Materials' en 'End Weapons/Materials Proliferation' en werden geselecteerd voor Noord-Korea. Dit omdat deze sanctiedoelen overeenkomen met wat men in Rusland en Noord-Korea wil bereiken. Met deze selectie werd het aantal cases uitgedund tot 160. Vervolgens werden ook de cases waarbij geen waarneembare uitkomst aanwezig was of waarbij data ontbrak eruit gelaten. Hiermee vielen er nog 14 cases weg. In de voorlaatste stap werden de cases waarbij er enkel gedreigd werd met een sanctie, zonder tot de sanctie over te gaan, weggelaten. In de TIES-dataset worden zowel cases met als zonder uitoefening (imposition) opgenomen. Voor dit onderzoek echter is het niet relevant om met louter dreigingen rekening te houden, aangezien de sancties tegen Rusland en Noord-Korea al zijn ingesteld. Dit reduceerde het aantal cases naar 103. Het laatste selectie criterium was om enkel rekening te houden met cases waar sancties door VN en/of EU werden uitgevaardigd. Hiermee kwamen er enkele duplicaten boven water van sancties met hetzelfde doel en dezelfde criteria die tegen meerdere landen waren gericht. Elk gesanctioneerd land werd als afzonderlijke case aangeduid, maar voor een csQCA-analyse zijn duplicaten verstorend. Het aantal cases dat uiteindelijk overbleef voor dit onderzoek is 17.

Figuur 1: Schema case selectie

Een QCA bevat doorgaans 10 à 50 cases. Het is een methode die een tussenoplossing biedt wanneer het aantal cases te groot is voor een case-study en te klein voor een kwantitatieve studie. Een N groter dan 50 zal ertoe leiden dat de uitkomst van de QCA minder coverage zal hebben en dus een kleinere verklarende waarde heeft. Door met een N van 17 cases te werken, is dit onderzoek dus ideaal en geschikt voor de toepassing van csQCA. Omwille van de complexe intercausaliteit van de voorwaarden is csQCA een betere onderzoeksmethode om een verklaring te bieden voor het slagen van sancties dan een kwantitatieve studie.

In dit onderzoek zal crisp-set QCA gebruikt worden om deze 'multiple conjunctural causation' bloot te leggen. Om de voorwaarden voor succes van sancties te bepalen zullen 17 gebeurtenissen waarbij economische sancties zijn geheven stelselmatig worden vergeleken. Deze gebeurtenissen, cases genoemd, zullen worden opgedeeld in twee categorieën. De eerste categorie bestaat uit 12 cases die geheven werden i.v.m. militair gedrag. Deze categorie zal dienen om de voorwaarden voor het slagen van sancties tegen Rusland te verklaren, aangezien Rusland om dezelfde reden werd gesanctioneerd. De tweede categorie bestaat uit 5 cases die geheven werden i.v.m. non-proliferatie en strategische materialen. Deze categorie zal worden gebruikt om de voorwaarden voor het slagen van sancties tegen Noord-Korea te verklaren, omdat

Noord-Korea werd gesanctioneerd voor het testen van lange afstandsruketten en het bouwen van atoomwapens. Bij de 17 cases zal worden nagegaan of 6 voorwaarden (conditions die later aan bod zullen komen), waarvan uit de literatuur blijkt dat ze het succes van economische sancties kunnen verklaren, bijdragen tot het slagen van de sancties. Geen van de 6 voorwaarden kan het succes van de sancties afzonderlijk verklaren. Sommige voorwaarden zullen een grotere impact hebben dan andere. Via csQCA zal het mogelijk zijn om het gewicht van de voorwaarden te bepalen. Het vinden van de 'multiple conjunctural causation' tussen de voorwaarden legt een patroon vast waarmee de uitkomst van de sancties tegen Rusland en Noord-Korea kan worden voorspeld.

3.2.1 Geselecteerde cases

Het achterliggende idee van csQCA is dat de onderzoeker vertrouwd is met zijn cases en er zoveel mogelijk info over verzamelt. Dit helpt om analytisch relevante voorwaarde te identificeren en de rol van elke case daarin te specificeren (Schneider & Wagemann, 2010). Hier vloeit uit voort dat alle cases voldoende verband houden met elkaar en achtergrondkenmerken (scope conditions) met elkaar delen om een zekere mate van causale homogeniteit te hebben. De naam van de cases is een combinatie van de sanctieheffer, het gesanctioneerde land en begin- en eindjaar (Tabel 1).

Originele caseid	Case	Gesanctioneerde	Sanctieheffer	Beginjaar	Eindjaar
1948122101	UNIsrael4749	Syria, Lebanon, Jordan, Israël	UN	1947	1949
1956103001	UNNL4849	Netherlands	UN	1948	1949
1956111601	UNSA6093	South-Africa	UN	1960	1993
1956111603	UNPaki7175	Pakistan	UN	1971	1975
1960090601	UNZim7280	Zimbabwe	UN	1972	1980
1961080202	UNVietnam7989	Vietnam	UN	1979	1989
1963089901	EECRussia8081	Russia	EEC	1980	1981
1964011201	EECPoland8082	Poland	EEC	1980	1982
1965090602	EECArg8289	Argentina	EEC	1982	1989
1965090701	EECIsrael8283	Israël	EEC	1982	1983
1967060601	UNIraq9091	Iraq	UN	1990	1991
1967060602	UNArmenia9195	Armenia	UN	1991	1995
1967060604	EUYugo9195	Yugoslavia	EU	1991	1995
1970013001	UNEritrea9900	Eritrea	UN	1999	2000
1981062501	UNLiberia0003	Liberia	UN	2000	2003
1982040301	EUIsrael0105	Israël	EU	2001	2005
1982061103	UNIC0411	Ivory Coast	UN	2004	2011

Tabel 1: Geselecteerde cases uit TIES-dataset

3.2.1.1 UNIsrael4749

Om het probleem van de toekomst van Palestina, dat onder Brits mandaat was, op te lossen, besloot de Algemene Vergadering (AV) van de Verenigde Naties met Resolutie 181 van 29 november 1947 om het grondgebied van Palestina te verdelen (Israel Foreign Affairs, 2013). In totaal stemden 33 landen vóór, 13 landen tegen en 10 landen onthielden zich. Het scheidingsplan legde ook twee andere dingen vast, namelijk de garantie van de rechten van minderheden en religieuze rechten, inclusief vrije toegang tot en het behoud van heilige plaatsen en de oprichting van een Economische Unie tussen de twee staten. Resolutie 181 werd niet goed ontvangen door de lokale Arabische bevolking en de Arabische staten. Ze waren het niet eens met de creatie van een eigen staat voor de Joodse bevolking en verklaarden de oprichting van de Joodse staat met alle middelen te voorkomen. Het kwam tot een oorlog tussen de Joden en Arabische gemeenschap om het zeggenschap over Palestina. In 1948 diende Israël een aanvraag in bij de UN om erkend te worden als staat en als lid van de UN geaccepteerd te worden. De UN schortte de financiële hulp en invoer van militaire goederen naar het conflictgebied tijdelijk op tot Israël tot een vreedzaam akkoord kon komen. Israël won de oorlog en op 11 mei 1949 werd het geaccepteerd als lid van de UN, waarna de UN de sancties opschortte.

3.2.1.2 UNNL4849

Op 20 juli 1947 voerden de Nederlanders een groot militair offensief in Indonesië, met de bedoeling de Indonesische Republiek te doen vallen (New World Encyclopedia, 2018). De aanleiding was een schending van de Linggajati-overeenkomst. Ze verpakten het offensief als politionele acties om de orde te herstellen. Met het offensief dreven de Nederlanders de Indonesische republikeinse troepen uit Sumatra en Oost- en West-Java. De republikeinen werden tot in Yogyakarta verdrukt op Java. Met behulp van 100.000 militairen kregen de Nederlanders controle over Sumatraanse plantages, olie- en koleninstallaties en op Java over alle diepwaterhavens.

Internationale reactie op de Nederlandse acties was afwijzend. Het naburige Australië en het nieuwe onafhankelijke India waren actief in de ondersteuning van de zaak van de Republiek in de VN, net als de Sovjet-Unie en, nog belangrijker, de Verenigde Staten. Nederlandse schepen werden geboycot door Australische arbeiders bij het laden en lossen. De VN-Veiligheidsraad raakte zo direct betrokken bij het conflict en richtte een Good Offices Committee op om verdere onderhandelingen te vergemakkelijken. Op grond van resolutie 27 van de VN-Veiligheidsraad werd een staakt-het-vuren opgeroepen. Deze werd op 4 augustus 1947 door de Nederlanders en Soekarno afgedwongen. Op 9 december 1947 werd het staakt-het-vuren geschonden en doodden de Nederlandse troepen verschillende dorpingen in West-Java (UNSCR, 1947). De Verenigde Staten schorsten het Marshallplan voor Nederland nadat de Nederlanders Indonesische leiders hadden gearresteerd. Na dreiging met verdere sancties stemden de Nederlanders in met de Indonesische onafhankelijkheid in 1949. De sancties kostten 1,1% van het Nederlandse bruto nationaal product.

De revolutie had directe gevolgen voor de Indonesische economie. Er waren grote tekorten, voornamelijk aan voedsel, kleding en brandstof. Er waren in feite twee economieën: de Nederlandse en de Republikeinse. Beide economieën waren gericht op het wederopbouwen na de schade van de Tweede Wereldoorlog en de verstoringen van de revolutie overleven. De Republiek moest alle levensbehoeften regelen, terwijl ze onderhevig waren aan Nederlandse handelsblokkades. De Indonesische onafhankelijkheid werd verzekerd door een mix van zowel diplomatie als geweld.

3.2.1.4 UNPaki7175

Amerikaanse economische en militaire bijstand aan Pakistan begon kort na de oprichting van de laatste in augustus 1947 (Pandley, 2018). De bilaterale betrekkingen tussen de twee werden verder versterkt met de ondertekening van de 1954 Mutual Defence Assistance Agreement die respectievelijk 2,5 miljard USD en 700 miljoen USD als economische en militaire steun bood aan Pakistan. Bovendien verwierf Pakistan eind jaren vijftig lidmaatschap van SEATO en de CENTO, waardoor de perceptie van de US

groeide dat Pakistan een bondgenoot zou zijn. Pakistan kon de steun en geloofwaardigheid van de VS goed gebruiken in haar conflict met Indië. Wat de VS betreft, speelde Pakistan de cruciale rol van een bufferstaat tegen Sovjet expansionisme en de dreiging van het communisme in het algemeen in de regio.

Hoewel de relatie tussen de VS en Pakistan op papier wederzijds voordeel leek te hebben, bleek dit in werkelijkheid niet het geval. Beide landen hadden het vermogen om elkaars vitale belangen te bedreigen. Een manier waarop de VS geprobeerd heeft Pakistan onder controle te houden, is door sinds 1965 verschillende keren sancties op te leggen. Amerikaanse terughoudendheid om Pakistan materiële steun te bieden in haar vele confrontaties met India, het opleggen van economische en militaire sancties tegen Pakistan, en het willekeurig opheffen van sancties om tegemoet te komen aan onmiddellijke Amerikaanse belangen, heeft geresulteerd in toenemend wantrouwen en dreigingspercepties tussen de twee landen. In 1965 schortten de VS en UN militaire hulp aan Pakistan op omdat Pakistan gebruik maakte van Amerikaanse militaire goederen in haar oorlog met Indië. Ondanks het lidmaatschap van SEATO en CENTO, kon Pakistan de Amerikaanse hulp tijdens de oorlog niet inroepen. Vanaf dan beschouwde Pakistan de VS als een onbetrouwbare bondgenoot. Pakistan begon zijn defensiepartnerships te diversifiëren en werd steeds afhankelijker van China, Frankrijk en de Sovjet-Unie, zij het voor een korte periode. De Sovjetsteun werd echter in 1969 ingetrokken na druk vanuit India.

In 1971 werd Pakistan gesanctioneerd door de UN voor schending van de rechten van de mens na conflicten in Oost-Pakistan. Er werd een embargo op militaire goederen ingesteld. De VS bleven echter illegale wapens leveren aan Pakistan om de invloed van India in de crisis in Bangladesh te beperken en verklaarden India publiekelijk als de agressor. Ondanks de strategische kanteling richting Pakistan, bleef de Amerikaanse hulpverlening al bij al beperkt. Pakistan wantrouwde de VS nog meer als bondgenoot na het verliezen van de oorlog en begon in het geheim aan een onafhankelijk kernwapenprogramma. Met de militaire steun ondermijnde de VS zelf de doeltreffendheid van de sancties tegen Pakistan.

3.2.1.5 UNZim7280

Na verschillende vruchteloze pogingen om Groot-Brittannië te overtuigen om onafhankelijkheid te verlenen, kondigde de regering van Rhodesië een Unilaterale Onafhankelijkheidsverklaring (UDI) aan op 11 november 1965 (Refworld, 2019). Groot-Brittannië reageerde niet met geweld op de UDI. In plaats daarvan probeerde het economische sancties te gebruiken. Dit omvatte het beëindigen van de koppeling tussen de Britse pond en de Rhodesische valuta, het in beslag nemen van activa en het verbieden van de import van Rhodesiaanse tabak. De Verenigde Naties legden in 1968 economische sancties op nadat ze resolutie 216 hadden aangenomen waarin de

onafhankelijkheidsverklaring werd veroordeeld. Ook besloot de Veiligheidsraad alle lidstaten op te roepen om het regime niet te erkennen en geen steun te verlenen. De economische sancties waren echter slechts gedeeltelijk succesvol. Sommige strategische mineralen, met name chroom, werden geëxporteerd naar welwillende kopers in Europa en Noord-Amerika, wat resulteerde in een bloeiende economie voor Rhodesië. Uiteindelijk werden de sancties opgeheven met de onafhankelijkheid van Zimbabwe in 1980.

3.2.1.6 UNVietnam7989

De Cambodjaans-Vietnamese oorlog was een gewapend conflict tussen de Socialistische Republiek Vietnam en Democratisch Kampuchea (Chandler, 2018). Op 25 december 1978 startte Vietnam een volledige invasie van Kampuchea, bezette het land en zette de Communistische Partij van Kampuchea af. Op 8 januari 1979 werd de pro-Vietnamese Volksrepubliek Cambodja (PRK) opgericht in Phnom Penh, dat het begin van een Vietnamese bezetting van tien jaar inluidde. Kort na de val van Phnom Penh verzochten vertegenwoordigers van de Democratische Kampuchea om een spoedvergadering van de VN-Veiligheidsraad. De meeste lidstaten van de Verenigde Naties hekelden het Vietnamese gebruik van geweld tegen Kampuchea en overwogen zelfs om de gehavende Rode Khmer-organisatie die ooit het land met zoveel geweld bestuurd had, nieuw leven in te blazen. Zo werd Cambodja meer dan alleen een militair probleem voor Vietnam en evolueerde het snel naar een economisch en diplomatiek probleem in de internationale setting. Gedurende het decennium waarin Vietnam Kampuchea bezette, werden de Vietnamese regering en het PRK-regime aan de periferie van de internationale gemeenschap gezet. De politieke opstelling van de internationale gemeenschap ten opzichte van Kampuchea had een ernstige invloed op de Vietnamese economie, die al tientallen jaren door voortdurende conflicten was verwoest.

De Verenigde Staten, die al sinds de VS-Vietnamoorlog sancties hadden ingesteld tegen Vietnam, overtuigde andere landen van de Verenigde Naties om Vietnam en de Volksrepubliek Cambodja geen funds meer te geven. Bovendien werd hen lidmaatschap van internationale organisaties zoals de Wereldbank, de Aziatische Ontwikkelingsbank en het Internationaal Monetair Fonds ontzegd. In 1979 verhoogde Japan de druk door alle economische hulp aan Vietnam op te schorten, en waarschuwde de Vietnamese leiders dat economische hulp pas zou worden hervat als Vietnam zijn beleid zou aanpassen. Zweden, dat werd beschouwd als de trouwste aanhanger van Vietnam in het Westen, overwoog ook om zijn verplichtingen tegenover het communistische land te verminderen, aangezien vrijwel elk ander land zijn hulp in Vietnam annuleerde. In reactie op internationale druk en om te voorkomen dat hij betrokken raakt bij een slopende strijd met verschillende lokale gewapende verzetsgroepen, begon Vietnam al in 1982 zijn

militaire troepen terug te trekken uit Kampuchea. Tegen 1985 hadden internationale isolatie en economische ontberingen Vietnam ertoe gedwongen om steeds meer op de Sovjet-Unie te rekenen voor hulp. Tijdens de Chinese invasie in februari 1979, verstrekke de Sovjet-Unie 1,4 miljard USD aan militaire steun aan Vietnam, Dit steeg tot 1,7 miljard USD in 1985. In 1986 kondigde de Sovjetregering aan dat het de hulp aan bevriende landen zou verminderen. Voor Vietnam betekende dit een vermindering van 20 procent van zijn economische hulp en een derde van zijn militaire hulp. Op 23 oktober 1991 gaf Vietnam zich gewonnen, nadat het was bezweken onder militaire en economische druk.

3.2.1.7 EECRussia8081

In januari 1980 werd een graanembargo tegen de Sovjet-Unie vastgesteld door president van de VS, Jimmy Carter, als reactie op de invasie van de Sovjet-Unie in Afghanistan in 1979 (Ghoshal, 1981). Vooral de Amerikaanse boeren waren de dupe van de sancties, terwijl de gevolgen voor de Sovjet-Unie weinig voorstelden. Het embargo-effect op de Sovjet-Unie was minimaal omdat ze graan uit andere landen konden importeren. Deze landen waren voornamelijk van Zuid-Amerika, zoals Venezuela en Brazilië. Het graan was bovendien goedkoper dan het Amerikaanse graan, omdat de arbeidskosten veel lager lagen. Het embargo bleek achteraf gezien ideaal voor de Sovjets, omdat ze ondervonden dat ze het graan van de Verenigde Staten niet nodig hadden. Nu konden ze graan op eigen land verbouwen in Oekraïne én graan importeren uit Zuid-Amerika. Zelfs nadat het embargo was opgeheven vertrouwden de Sovjets nog steeds op het graan uit Oekraïne en Zuid-Amerika en verminderden hun interactie met de VS. De EEC volgde de sanctie niet en verhandelde nog steeds graan met de Sovjet-Unie.

De gevolgen van het embargo voor de Verenigde Staten waren nadeliger. Het embargo had geen effect op de graanprijs, beïnvloedde de presidentsverkiezingen van 1980 en zorgde voor onrust onder de boeren. Tijdens de presidentsverkiezingencampagne van 1980 beloofde de Republikeinse kandidaat Ronald Reagan het embargo dan ook te beëindigen, terwijl de zittende democratische voorganger Jimmy Carter niet bereid was om dat te doen. In 1981 werd het embargo opgeheven.

3.2.1.8 EECPoland8082

In 1981 kondigde president Reagan een reeks economische sancties tegen Polen aan als middel om de verzoening te bevorderen en de Krijgswet op te heffen (Perlow, 1983). Deze wet was ingevoerd door de autoritaire communistische regering die op dat moment de leiding had in Polen. Toen uitkwam dat de Sovjet-Unie medeplichtig was aan het Poolse harde optreden, werden sancties opgelegd. Een van deze maatregelen was de stopzetting van Amerikaanse deelname aan de bouw van de Yamal-aardgaspijpleiding in Noord-Siberië en West-Europa. Op grond van de Export Administration Act van 1979 (de EAA) werd door de VS een embargo op Amerikaanse producten en technologie voor

olie- en gastransportmaterieel opgelegd aan de Sovjet-Unie. Zo werden er bijvoorbeeld geen General Electric-rotoren meer naar Europese turbinefabrikanten verscheept. Gezien het beperkte aanbod van de rotoren in Europa die vóór de sancties van december waren geleverd, liep het pijplijnproject ernstige vertraging op. Er werd beroep gedaan op andere leveranciers om het gebrek aan rotoren op te vangen. Ondanks de schadelijke gevolgen voor de economie van de Europese Economische Gemeenschap (EEG), volgde de EEG het embargo, zij het schoorvoetend. Op 18 juni 1982 trachtte president Reagan de sancties van december aan te scherpen door een verrijkende uitbreiding van het embargo. Exportcontroles zouden worden uitgebreid naar buitenlandse dochterondernemingen van Amerikaanse bedrijven en naar apparatuur die in het buitenland werd vervaardigd. De EEG vatte dit op als inmenging in hun soevereine aangelegenheden. Bovendien waren de potentiële kosten die door de Amerikanen werden opgelegd aanzienlijk, vooral in het midden van een ernstige recessie. Toen de situatie onhoudbaar werd kondigde President Reagan aan dat de sancties zouden worden ingetrokken en dat er een 'wezenlijke overeenkomst' was bereikt met de Europeanen om tegoeden aan de sovjets te beteugelen en nieuwe aankopen van sovjetaardgas te weigeren. In werkelijkheid werd het embargo opgeheven omdat de VS geen steun meer vond bij de EEG.

3.2.1.9 EECArg8289

Begin april 1982 escaleerde een langlopend conflict tussen Groot-Brittannië en Argentinië over soevereiniteit over de Falklandeilanden toen de Argentijnse strijdkrachten de eilanden binnenvielen (Martin, 1992). De maanden die daarop volgden hieven verschillende staten economische sancties tegen Argentinië, op aandringen van Groot-Brittannië. De VN-Veiligheidsraad nam op 3 april 1982 resolutie 502 aan in navolging van het conflict. Na zijn bezorgdheid te hebben geuit over de invasie van de strijdkrachten van Argentinië door de Falklandeilanden, eiste de Raad een onmiddellijke stopzetting van de vijandelijkheden tussen Argentinië en het Verenigd Koninkrijk en een volledige terugtrekking door Argentijnse strijdkrachten. De Raad riep ook de regeringen van Argentinië en het Verenigd Koninkrijk op een diplomatieke oplossing voor de situatie te zoeken en af te zien van verdere militaire actie. Ook de EEG stelde een totale embargo in tegen Argentinië.

Het invoerverbod ging samen met een verbod op de verkoop van wapens aan Argentinië. De sancties kwamen hard aan bij Argentinië, dat al economisch kwetsbaar was met wereld's hoogste inflatie en een buitenlandse schuld van ongeveer 34 miljard USD. Bovendien was het hele vermogen van Argentinië in Groot-Brittannië, inclusief deposito's in Britse banken, bevroren na de invasie van de Falklandeilanden. De nieuwe maatregel betekende een verlies van maar liefst 40 miljoen USD per week in de handel met West-Europa. De VS stond weigerachtig tegenover het instellen van sancties. Het moest

kiezen tussen twee bondgenoten, en besloot daarom om zich neutraal op te stellen. Wel bood het defensie departement van de VS achter de schermen steun aan Groot-Brittannië. Op 8 april 1982 kondigde Groot-Brittannië een blokkade van 200 mijl aan rond Argentinië en waarschuwde dat het elke Argentijnse boot binnen deze zone tot zinken zou brengen. Op 30 april, toen het duidelijk werd dat noch Groot-Brittannië noch Argentinië zou toegeven, koos de VS een kant. De VS stelde gelimiteerde handelssancties en een wapenembargo in tegen Argentinië. In 1989 werd een oplossing bekomen waarin zowel Groot-Brittannië als Argentinië het soevereiniteitsprobleem tijdelijk links zouden laten liggen en een raamwerk zouden bouwen om de situatie verder op te lossen. Na dit akkoord werden de sancties opgeheven.

3.2.1.10 EEC/Israel8283

Als gevolg van de oorlog tussen Israël en Lebanon bombardeerde Israël op 9 juni 1982 Syrische grond-luchtraketten in Bekaa en veroverde Damur (EEC, 1982). De internationale gemeenschap veroordeelde deze acties en de Europese Economische Gemeenschap waarschuwde voor niet-gespecificeerde verdere acties tenzij Israël zou voldoen aan UN-resoluties 508 en 509 waarin werd opgeroepen tot staakt-het-vuren en troepenterugtrekking. De oorlog stopte echter niet en de EEC besloot om een samenwerkingsakkoord van de EEC-Israël Cooperation Council op te schorten tot de situatie zou verbeteren. Het samenwerkingsakkoord omvat de handel van 'originating products' uit Israël en beslaat voornamelijk citrusvruchten. Op 17 mei 1983 werd een vredesakkoord bereikt tussen Israël en Lebanon. Een maand later, op 22 juni, werd de samenwerking tussen Israël de EEC hervat.

3.2.1.11 UN/Iraq9091

De VN-Veiligheidsraad legde op 6 augustus 1990 economische sancties op tegen Irak, net na de Iraakse invasie van Koeweit (Rieff, 2003). De sancties betroffen Resoluties 660, 661, 662, 664, 665, 666, 667, 669, 670, 674, 677, 678 en 687. Het doel van de sancties was het verwijderen van massavernietigingswapens en ballistische raketten met een groter bereik, het verbieden van steun voor terrorisme en het betalen van oorlogsvergoedingen en alle buitenlandse schulden. Op 28 februari 1991 werd Irak verslagen door de Amerikaanse troepen. Toen de coalitiewet het volgende jaar het Iraakse leger uit Koeweit had verdreven, hief de Raad de sancties niet meteen op. De sancties bleven actief als drukkingsmiddel voor de Iraakse ontwapening en andere doelen. Ook nadat bleek dat de sancties vooral negatieve gevolgen hadden voor onschuldige Iraakse burgers en weinig effect hadden op de Iraakse leider Saddam Hoessein, bleven ze actief. Een 'Oil-for-Food'-programma van de VN, dat eind 1997 van start ging, bood de Irakezen enige verlichting, maar de humanitaire crisis ging door. De regeringen van de VS en het VK hebben altijd duidelijk gemaakt dat ze elke opheffing of

serieuze hervorming van sancties zouden blokkeren zolang Hoessein aan de macht bleef. Nadat de sancties meer dan twaalf jaar actief waren zonder echt resultaat, voerden de VS en het VK in maart 2003 opnieuw oorlog tegen Irak, waarbij Hoesseins regering werd weggevaagd. Kort daarna riep Washington op tot het opheffen van sancties, een stap die de Amerikaanse bezettingsautoriteit volledige controle gaf over de olie-afzet en olie-industrie in Irak.

3.2.1.12 UNArmenia9195

Op 30 augustus 1991 verklaarde Azerbeidzjan zich onafhankelijk van de Sovjet-Unie en verwierf de onafhankelijkheid na een referendum op 21 september 1991 (UCA, 2006). De autonome regio van Azerbeidzjan, Nagorno-Karabach, verklaarde hierop eveneens haar onafhankelijkheid en uitte zo haar wil om deel van Armenië te worden. Hierop lanceerden Azerbeidjaanse regeringstroepen een militair offensief tegen etnisch-Armeniërs in de regio Nagorno-Karabach. De Verenigde Naties probeerde tevergeefs een staakt-het-vuren te bemiddelen vanaf februari 1992. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) legde een wapenembargo op tegen de regering en etnisch-Armeniërs vanaf 28 februari 1992. Een klein jaar later volgde de VN-Veilighedsraad het voorbeeld en stelde op 29 juli 1993 eveneens een wapenembargo in tegen Armenië. Op 12 mei 1994 behaalde Nagorno-Karabach de facto onafhankelijkheid en werd de oorlog beëindigd, hoewel er geen permanent akkoord werd bereikt tussen Armenië en Azerbeidzjan. Een jaar later werden de sancties ingetrokken.

3.2.1.13 EUYugo9195

Het uiteenvallen van Joegoslavië bracht veel wrevel met zich mee. Na de Sloveense en Kroatische afscheidingen van de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië in 1991, werd op 29 februari 1992 een referendum voor onafhankelijkheid aangenomen (SIPRI, 2012). Dit werd verworpen door de politieke vertegenwoordigers van de Bosnische Serviërs, die het referendum hadden geboycot. Na de onafhankelijkheidsverklaring van Bosnië en Herzegovina (die internationale erkenning kreeg), mobiliseerden de Bosnische Serviërs hun troepen. Op 8 november 1991 implementeerde de EEG de eerste economische sancties tegen Joegoslavië. De sancties verboden de leden van de EEG om textiel uit Joegoslavië te importeren en schortten in totaal 1,9 miljard USD op aan EEG-hulppakketten die aan Joegoslavië waren beloofd voor een staakt-het-vuren. Op 30 mei 1992 besloot de VN-Veilighedsraad Regulation 757, die alle internationale handel, wetenschappelijke en technische samenwerking, sport en culturele uitwisselingen, en vluchten van overheidsfunctionarissen uit de Bondsrepubliek Joegoslavië verbood. De dag daarop beval president George Bush het ministerie van Financiën om alle in de VS gevestigde activa van de Joegoslavische regering in beslag te nemen, wat neerkwam op ongeveer 200 miljoen dollar. Op 16 november 1992 nam de VN-Veilighedsraad resolutie

787 aan, waarmee een import- en exportverbod voor Joegoslavië werd ingesteld. Deze resolutie werd gevolgd door een reeks zeeblokkades.

De VN-Veilighedsraad nam meer dan honderd resoluties in navolging van de gewapende conflicten in het voormalige Joegoslavië, en een aantal tegen Servische entiteiten buiten de Federale Republiek Joegoslavië. Resoluties 820 en 942 van de VN verboden specifiek import en export en bevrozing van activa van de Republika Srpska, destijds een niet-erkende Servische staat die was ontstaan uit de oorlog in Bosnië en Herzegovina. Met het einde van de Bosnische oorlog werden de VN-sancties opgeheven op 14 september 1996. Ondanks het wegvallen van de VN-sancties behielden de Verenigde Staten sommige sancties, waardoor Joegoslavië geen lid kon worden van internationale instellingen.

3.2.1.14 UNEritrea9900

Het conflict over de grens tussen Eritrea en Ethiopië brak uit in 1998 en eiste de levens van meer dan 50000 mensen. In maart 1999 nam de Raad van de Europese Unie in reactie op de oorlog Gemeenschappelijk Standpunt 1999/206/GBVB aan waarbij een wapenembargo tegen Ethiopië en Eritrea werd opgelegd (SIPRI, 2012). De VN nam op haar beurt Resolution 1298 aan op 17 mei 2000, waarin het de situatie van Eritrea en Ethiopië veroordeelde, en een wapenembargo mee oplegde aan beide landen. De effectiviteit van het wapenembargo werd in twijfel getrokken door diplomaten die beweerden dat beide landen voldoende voorraden van wapens en munitie hadden om de sancties mee door te komen. Op 18 juni 2000 stemden Eritrea en Ethiopië in met een vredesakkoord en bindende arbitrage van hun geschillen. In 2000 werden de sancties opgeheven als gevolg van het vredesakkoord.

3.2.1.15 UNLiberia0003

Op 7 maart 2000 nam de VN-Veilighedsraad een resolutie aan waarin een wapenembargo werd opgelegd aan Liberia ter ondersteuning van het Revolutionary United Front (RUF), een rebellengroep die een guerrillaoorlog voerde in Sierra Leone (Armscontrol, 2018). Resolutie 1343 van de Veiligheidsraad verbood alle staten om wapens aan Liberia te verkopen of hen te voorzien van wapens en aanverwant materiaal. Tevens werd het verboden om Liberia technische training te geven om wapens en aanverwant materiaal te vervaardigen, te onderhouden of te gebruiken. In de resolutie werd de regering van Liberia bevolen "haar steun aan het RUF in Sierra Leone en voor andere gewapende rebellengroepen in de regio onmiddellijk stop te zetten" door RUF-leden uit haar gebied te verdrijven en financiële en militaire steun aan het RUF stop te zetten. Volgens de resolutie moest Liberia ook stoppen met de handel in ruwe diamanten uit Sierra Leone die geen certificaat van oorsprong hadden. Liberia moest uiterlijk tegen 7 mei 2002 voldoen aan de eisen van de resolutie of zou gesanctioneerd worden door een

embargo op ruwe diamanten uit Liberia te heffen en reizen van hoge Liberiaanse overheidsfunctionarissen te verbieden. Liberia gaf toe aan de druk en in 2003 werden de sancties opgeheven.

3.2.1.16 EUIsrael0105

Goederen uit Israëlische nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden vallen niet onder de vrijhandelsovereenkomst, omdat ze niet als Israëlisch worden beschouwd. Sinds 1998 discussiëren Israël en de EU over de juridische behandeling van producten die vanuit de bezette Palestijnse gebieden naar de EU worden uitgevoerd (Harpaz, 2004). Israël argumenteert dat deze worden geproduceerd in zijn douanegebied en derhalve moeten worden onderworpen aan de associatieovereenkomst van 1995 en een voorkeursbehandeling genieten. De EU beweert dat de gebieden geen deel uitmaken van Israël en volgens het internationaal recht illegaal zijn en dat dergelijke producten derhalve niet profiteren van een voorkeursbehandeling. In 2001 bevestigde de Europese Commissie dat deze producten inderdaad geen voorkeursstatus konden genieten, tot grote verontwaardiging van Israël. Dit hoewel de economische waarde van de Israëlische producten die op de Territoria zijn gebaseerd zeer beperkt is. Het gaat om slechts € 100 miljoen per jaar, terwijl de totale handel van Israël met de EU 6 miljard per jaar bedraagt.

In 2004 werd tot een oplossing gekomen, waarbij de Israëlische autoriteiten in het certificaat van oorsprong slechts de geografische locatie van productie zouden specificeren, zonder te verduidelijken of het om een bezet Palestijns gebied gaat. Het is dan aan de douaneautoriteiten van de EU om na te gaan of het om een Israëlisch gebied gaat en het product een preferentiële behandeling krijgt. De facto werd er dus door de douane van de EU een onderscheid gemaakt tussen echte Israëlische producten en producten de Palestijnen. In 2010 werd deze werkwijze bevestigde door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de 'Brita' case.

3.2.1.17 UNIC0411

Presidentsverkiezingen voor Ivoorkust in 2000, waarin Gbagbo en Guéï nek aan nek gingen, verliepen niet vredig (SIPRI, 2018). De aanloop naar de verkiezingen werd gekenmerkt door militaire en burgerlijke onrust. Na een publieke opstand die resulteerde in ongeveer 180 doden werd Guéï snel vervangen door Gbagbo. Op 19 september 2002 vond, terwijl de president van Ivoorkust in Italië was, vond een gewapende opstand plaats. Niet-gestationeerde troepen gingen op plundertocht en vernielden verschillende dorpen. In januari 2003 ondertekenden Gbagbo en rebellenleiders akkoorden om een "regering van nationale eenheid" te creëren. De eenheidsregering was instabiel en de centrale problemen bleven bestaan. In maart 2004 werden 120 mensen gedood tijdens een oppositiebijeenkomst en het daaropvolgende geweld van de menigte leidde tot de evacuatie van buitenlanders. Een later rapport concludeerde dat de moorden gepland

waren. Hoewel VN-vredestroepen werden ingezet, bleven de betrekkingen tussen Gbagbo en de oppositie verslechteren.

Begin november 2004, nadat het vredesakkoord effectief was ingestort omdat de rebellen weigerden te ontwapenen, beval Gbagbo luchtaanvallen tegen de rebellen. Tijdens een van deze luchtaanvallen in Bouaké, op 6 november 2004, werden Franse soldaten getroffen en negen werden gedood. De Fransen reageerden door militaire vliegtuigen van Ivoorkust te vernietigen, en gewelddadige vergeldingsrellen tegen de Fransen braken uit in Abidjan.

De Veiligheidsraad was bezorgd over de humanitaire situatie en het gebruik van media om aan te zetten tot haat tegen buitenlanders in Ivoorkust. Resolutie 1572 van de Veiligheidsraad van werd aangenomen op 15 november 2004. Hiermee legde de Raad een wapenembargo op naar aanleiding van recent geweld en dreigde verdere sancties als de Ivoriaanse partijen zich niet aan hun politieke verplichtingen hielden. De Raad veroordeelde luchtaanvallen door de nationale strijdkrachten van Ivoorkust en eiste dat alle partijen zich aan de staakt-het-vuren houden, en benadrukte verder dat er geen militaire oplossing voor het conflict was. Ook eiste de Raad dat alle radio- en televisie-uitzendingen die aanzetten tot haat en geweld onmiddellijk zouden stoppen. Het wapenembargo gold initieel voor een periode van 13 maanden. Hier werd nog een reisverbod van 12 maanden en bevrozing van tegoeden aan toegevoegd tegen diegenen die probeerden het vredesproces te voorkomen, mensenrechten schonden of aanzetten tot haat in het land. In de jaren 2005-2009 werden de sancties jaarlijks met perioden van één jaar verlengd. Vanaf 2010 bleef enkel het wapenembargo nog actief. Pas in april 2016 werd het wapenembargo opgeheven met resolutie 2283, waarin de VN-Veiligheidsraad notie maakte van de vooruitgang en stabilisatie van Ivoorkust, vooral met betrekking tot ontwapening en hervorming van de veiligheidssector.

3.3 Outcome

In deze masterproef wordt crisp-set QCA (csQCA) als onderzoeksmethode toegepast. Dit is een variant op QCA waarbij alle waarden worden teruggebracht tot 0 of 1. De eerste stap van deze analysemethode is het dichotomiseren van de waarden uit de TIES-dataset om zo de voorwaarden en de outcome te operationaliseren. Met operationaliseren wordt bedoeld dat de waarden worden omgezet van abstracte gegevens naar concreet meetbare kenmerken (Rihoux & Ragin, 2009). Waarden krijgen een 1-waarde als ze aanwezig of positief zijn en een 0-waarde als ze afwezig of negatief zijn. De opzet van csQCA is het verklaren van een 1-waarde in de outcome, door een combinatie van afwezige en aanwezige voorwaarden. Vandaar dienen de voorwaarden

een 1-waarde te krijgen indien er vanuit de theorie wordt verwacht dat ze tot een 1-waarde zullen leiden in de outcome.

Dit onderzoek tracht te verklaren wat de voorwaarden zijn voor succes van economische sancties. De outcome, het fenomeen dat moet worden verklaard, zal dus het slagen van een economische sanctie zijn. Uit de theorie blijkt dat sancties als succesvol worden gezien wanneer het land haar gedrag aanpast of het in de onmogelijkheid verkeert om hetzelfde gedrag te blijven volhouden (Lopez & Cortright, 2004). Hieruit kunnen drie uitkomsten worden afgeleid: (1) het gesanctioneerde land past haar gedrag volledig aan, (2) het gesanctioneerde land past haar gedrag gedeeltelijk aan of (3) het gesanctioneerde land past haar gedrag aan onder voorwaarden van wederdienst. In de dataset wordt met 10 mogelijke uitkomsten (codes) gewerkt. Code 6 in de dataset staat voor 'Partial Acquiescence by the Target State following sanctions imposition' en komt overeen met een gedeeltelijke aanpassing van het gedrag door het gesanctioneerde land (1). Code 7 staat voor 'Total Acquiescence by Target State following sanctions imposition' en komt overeen met het volledig aanpassen van het gedrag door het gesanctioneerde land (2). Code 10 staat voor 'Negotiated Settlement following sanctions imposition' en komt overeen met de aanpassing van het gedrag onder voorwaarden (3).

Indien uitkomst (2) zich voordoen wordt de case als succesvol bestempeld en krijgt het een 1-waarde (Tabel 2). Bij uitkomst (1) moet gekeken worden of een gedeeltelijke aanpassing voldoende is om de sanctie als geslaagd te bestempelen. Bij uitkomst (3) zal moeten worden nagegaan wat de wederdienst van het gesanctioneerde land zijn. Er wordt namelijk van (3) gebruik gemaakt als het gesanctioneerde land een deel van haar gedrag verandert in ruil voor acties die door het sanctionerende land. Een 1-waarde zal slechts worden toegekend indien de voordelen van het veranderde gedrag opwegen tegen de wederdienst van het sanctionerende land.

Case	Outcome TIES	Dichotome outcome
UNIsrael4749	7	1
UNNL4849	7	1
UNSA6093	7	1
UNPaki7175	9	0
UNZim7280	8	0
UNVietnam7989	10	1
EECRussia8081	9	0
EECPoland8082	6	0
EECArg8289	7	1
EECIsrael8283	10	1
UNIraq9091	6	1
UNArmenia9195	10	1
EUYugo9195	6	0
UNEritrea9900	6	0
UNLiberia0003	7	1
EUIsrael0105	9	0
UNIC0411	6	0

Tabel 2: Dichotomisering van outcome TIES-dataset

Een sanctie die er niet in slaagt om een land onder druk haar gedrag te laten aanpassen, zal als falend worden geklasseerd. Hier zijn twee uitkomsten mogelijk: (1) de sanctieheffer trekt de sanctie in nadat het gesanctioneerde land blijft weigeren haar gedrag aan te passen en (2) het gesanctioneerde land past haar gedrag gedeeltelijk aan onder voorwaarde van een wederdienst. In de TIES-dataset komt (1) overeen met zowel Code 8 'Capitulation by Sender after Imposition' als code 9 'Stalemate after Sanctions Imposition'. Inhoudelijk gezien komen deze twee codes op hetzelfde neer, namelijk dat het gedrag niet veranderd is en de sanctie wordt ingetrokken. Daarom worden deze samengenomen en onder (1) geplaatst. Bij (2) zullen de cases worden ondergebracht waarbij de tegenprestatie van het sanctionerende land groter is dan de gedragswijziging van het gesanctioneerde land.

3.4 Conditions

De conditions zijn de variabelen waarmee men de outcome tracht te verklaren. De keuze van de conditions heeft een zeer grote invloed op het resultaat van de analyse. De aanwezigheid of afwezigheid van een condition zal de formules bepalen die de outcome tracht te verklaren. Op basis van voorgaande onderzoeken, theorieën en bronnen over economische sancties zullen de specifieke conditions worden geselecteerd. QCA is bedoeld voor middelgrote onderzoeken en dit gaat gepaard met een beperkte mate van complexiteit. Hoe meer conditions er worden opgenomen, hoe complexer het model zal worden. Bij een studie met 10 tot 40 cases wordt aangeraden om niet meer dan 7 conditions te gebruiken, anders wordt de analyse te gecompliceerd (Berg-Schlosser & De Meur). Bij voorkeur zijn de conditions ook zo min mogelijk causaal relevant. De conditions moeten voldoende zijn om de outcome te verklaren, zonder dat deze op zichzelf de case doen falen of slagen. Dit onderzoek maakt gebruik van het maximaal aantal aangeraden conditions. Elke condition is belangrijk en noodzakelijk voor de studie. Eén van de conditions buiten beschouwing laten heeft een contradiction, cases met dezelfde combinatie en een verschillende uitkomst.

Van de geselecteerde conditions wordt verwacht dat ze in combinatie met elkaar voldoende kunnen verklaren wanneer economische sancties slagen en wordt verwacht dat ze enkel in combinatie met elkaar een effect hebben.

De geselecteerde conditions zijn een verzameling van theoretische verwachtingen en stellingen van onderzoekers die in deze masterproef voorkomen. Uit onderzoek van Elliott & Hufbauer werden vier voorwaarden geselecteerd: (1) 'financial', (2) 'trade', (3) 'duration' en (4) 'otrade' (Elliott & Hufbauer, 2009). Met 'financial' wordt nagegaan of er ook financiële straffen zijn geheven, zoals de opschorting van economische samenwerking of het bevriezen van tegoeden. In sommige gevallen worden enkel financiële sancties gebruikt. Daarom houdt 'trade' er rekening mee of er economische of handelssancties zijn uitgevoerd. Het gaat voornamelijk over embargo's. De 'duration' van de sanctie bekijkt de sanctie voor een lange periode actief was voor het resultaat werd behaald. De afkorting 'otrade' staat voor open trade relations, waarmee wordt gekeken of het gesanctioneerde land bij het instellen van de sanctie veel handelsrelaties onderhield. Uit onderzoeken van Woo en Peksen werd 'polity' geselecteerd (Woo, 2013; Peksen, 2017). De 'polity'-voorwaarde geeft aan of het regime van het gesanctioneerde land een democratie is. De laatste voorwaarde die in het onderzoek wordt opgenomen is 'carrots'. Hiermee wordt nagegaan of het gesanctioneerde land tijdens de sanctie ook vooruitzichten heeft, zoals ontwikkelingshulp of toetreden tot een internationale organisatie als het haar gedrag aanpast. Het idee dat dit een invloed heeft op de outcome vloeit voort uit onderzoek van Frank en Noland (Frank, 2006; Noland, 2009), die zich verdiepen in alternatieven voor economische sancties.

Andere voorwaarden die in de literatuurstudie werden vermeld zullen niet worden gebruikt in de analyse. Enkele van de voorwaarden zijn bovendien al inherent aanwezig bij elke case. Het gaat hier bijvoorbeeld over de dreiging voorafgaand aan de sanctie (in 15 van de 17 cases) en imposition van de sanctie. Andere vermelde voorwaarden werden niet belangrijk genoeg geacht in dit onderzoek om in de QCA op te nemen, of zouden niet voldoende verklarende waarde hebben.

3.4.1 Financial

Bij de aanwezigheid van financiële sancties wordt nagegaan of er alternatieven voor handelssancties worden gebruikt. Hier gaat het erom dat het gesanctioneerde land haar beleidsopties ziet slinken wanneer ze geen toegang meer heeft tot het nodige geld. Het is hierbij belangrijk om na te gaan of het gesanctioneerde land investeringen, leningen of deposito's heeft in vreemde valuta of in meerdere landen. De financiële sancties zullen hun doel beter raken wanneer het geld meer verspreid ligt.

Cases zullen een 1 krijgen bij deze voorwaarde indien er gebruik is gemaakt van financiële sancties als aanvulling van de handelssanctie of op zichzelf staand (Tabel 3). De informatie die nodig is om deze voorwaarde in te vullen werd verzameld uit de TIES-dataset en historische rapporten over de gekozen cases (3.2.1 Geselecteerde cases). In de dataset zijn deze gecodeerd als 7 (Asset Freeze), 8 (Termination of Foreign Aid) en 10 (Suspension of Economic Agreement).

Case	Sanctietype	Dichotome financial
UNIsrael4749	2	0
UNNL4849	7	1
UNSA6093	2	0
UNPaki7175	7	1
UNZim7280	1 4 8 2	0
UNVietnam7989	1 7	1
EECRussia8081	2 3 4	0
EECPoland8082	9 4 3	1
EECArg8289	4 3 6	1
EECIsrael8283	9	1
UNIraq9091	1	0
UNArmenia9195	1	0
EUYugo9195	1 2 3 4 5	1
UNEritrea9900	4	0
UNLiberia0003	2 8	0
EUIsrael0105	3 9	1
UNIC0411	2 6 8	0

Tabel 3: Dichotomisering van sanctietype naar financial in TIES-dataset

3.4.2 Trade

Bij de voorwaarde 'trade' komen verschillende handelssancties in aanmerking. Er wordt verder geen onderscheid gemaakt tussen de soorten handelssancties omdat dit de analyse te complex zou maken. Indien een van de volgende sancties wordt geheven tegen het gesanctioneerde land krijgt deze voorwaarde een 1: volledig economisch embargo, partieel economisch embargo, import- of exportrestrictie, handelsblokkade. De opname van deze voorwaarde is gebaseerd op het idee dat sancties een grotere slaagkans hebben wanneer de berokkende schade op het gesanctioneerde land van economische aard is. Verder is het voor derde landen gemakkelijker om deze sancties te ondersteunen indien ze een goede relatie hebben met het sanctionerende land.

Ook hier wordt de TIES-dataset gebruikt om te bepalen of een van bovenstaande sancties actief was. Het gaat om sancties met een code 2, 3, 4, 5 en 6 (Tabel 4).

Case	Sanctietype	Dichotome trade
UNIsrael4749	2	1
UNNL4849	7	0
UNSA6093	2	1
UNPaki7175	7	0
UNZim7280	1 4 8 2	1
UNVietnam7989	1 7	1
EECRussia8081	2 3 4	1
EECPoland8082	9 4 3	1
EECArg8289	4 3 6	1
EECIsrael8283	9	0
UNIraq9091	1	1
UNArmenia9195	1	1
EUYugo9195	1 2 3 4 5	1
UNEritrea9900	4	1
UNLiberia0003	2 8	1
EUIsrael0105	3 9	1
UNIC0411	2 6 8	1

Tabel 4: Dichotomisering van sanctietype naar trade in TIES-dataset

3.4.3 Duration

De derde voorwaarde, de duur van de sancties, is gebaseerd op onderzoeken van Elliott & Hufbauer en Hovi. Hoe langer een sanctie duurt, hoe kleiner ze de slaagkans van de sanctie inschatten. Hovi concentreert zich voornamelijk op de tijdsperiode tussen de dreiging van de sanctie en het heffen van de sanctie (Hovi, 2005), terwijl Elliott & Hufbauer zich focussen op de tijdsperiode tussen de geheven sanctie en het resultaat van de sanctie (Elliott & Hufbauer, 2008). Voor dit onderzoek is de tweede tijdsperiode van grotere waarde, gezien de reeds verstreken tijd na het heffen van de sancties tegen Noord-Korea en Rusland. Elliott & Hufbauer onderzochten cases met verschillende 'policy goals' en ondervonden dat sancties met als doel 'Military Impairment' gemiddeld 6,2 jaar nodig hadden om te slagen. Andere 'Major Policy Changes' hadden 3,7 jaar nodig om te slagen. Verdere deductie van deze cijfers brengt ons naar een gemiddelde duur van 5 jaar voor geslaagde sancties.

In dit onderzoek werd 5 jaar als kantelpunt genomen om het verschil tussen lange en korte sancties te markeren. Een sanctie die langer duurt dan 5 jaar krijgt een 0-waarde omdat hierbij wordt verwacht dat deze voorwaarde zal bijdragen tot het falen van de economische sanctie (Tabel 5). Om de duur van de sanctie te bekomen werd het jaar

waarop de sanctie werd ingesteld afgetrokken van het jaar waarop de sanctie werd opgeheven. Sancties die 4 jaar of korter duren krijgen een 1-waarde.

Case	Beginjaar	Eindjaar	Dichotome duration
UNIsrael4749	1947	1949	1
UNNL4849	1948	1949	1
UNSA6093	1960	1993	0
UNPaki7175	1971	1975	1
UNZim7280	1972	1980	0
UNVietnam7989	1979	1989	0
EECRussia8081	1980	1981	1
EECPoland8082	1980	1982	1
EECArg8289	1982	1989	0
EECIsrael8283	1982	1983	1
UNIraq9091	1990	1991	1
UNArmenia9195	1991	1995	1
EUYugo9195	1991	1995	1
UNEritrea9900	1999	2000	1
UNLiberia0003	2000	2003	1
EUIsrael0105	2001	2005	1
UNIC0411	2004	2011	0

Tabel 5: Dichotomisering van sanctieduur

3.4.4 Carrots

Carrots is de vierde voorwaarde waarmee rekening wordt gehouden. Hiermee wordt een onderscheid gemaakt tussen de ‘carrot’ (positieve stimulans) en de ‘stick’ (punitieve straf). Positieve stimulansen zijn soms een effectievere manier om het gedrag van het regime te veranderen en de internationale veiligheid te vergroten. Deze op stimulansen gebaseerde onderhandelingen zijn echter moeilijk om succesvol te voltooien. Hiervoor is een belangrijke binnenlandse politieke consensus vereist dat dit doel in het nationaal belang is. Toch is het constante gebruik van enkel ‘sticks’ soms ook niet de beste optie. Dit leidt tot politieke wrok en belemmert diplomatieke samenwerking die cruciaal is voor gedragsverandering. Beide tools hebben dus nut in het aanbieden van alternatieven voor oorlog. In plaats van het ene of het andere instrument te kiezen, zou een goed ontwikkeld sanctie beide instrumenten consequent toepassen als onderdeel van een algemeen beleid dat is ontworpen om de internationale samenwerking te verbeteren. Dit soort van carrot-and-stick wordt door Cortright en Lopez aangeprezen (Lopez & Cortright 2005).

In de TIES-dataset wordt het aanwezig zijn van carrots aangeduid met een code dat het type carrot beschrijft. Het soort carrot is voor dit onderzoek minder relevant. In dit onderzoek krijgt deze voorwaarde een 1 als er in de TIES-dataset is aangegeven dat er carrots aanwezig waren tijdens de sanctie, tenzij er op basis van de achtergrond van de cases anders besloten wordt (Zuid-Afrika, Pakistan, Israel⁸², Yugoslavië) (Tabel 6).

Case	Carrots	Dichotome carrots
UNIsrael4749	0	0
UNNL4849	0	0
UNSA6093	0	1
UNPaki7175	0	1
UNZim7280	3	1
UNVietnam7989	3	1
EECRussia8081	0	0
EECPoland8082	3	1
EECArg8289	0	0
EECIsrael8283	0	1
UNIraq9091	0	0
UNArmenia9195	0	0
EUYugo9195	3	0
UNEritrea9900	0	0
UNLiberia0003	0	0
EUIsrael0105	0	0
UNIC0411	0	0

Tabel 6: Dichotomisering van carrots in TIES-dataset

3.4.5 Polity Score

Er wordt verwacht dat de slaagkans van economische sancties lager ligt bij non-democratische regimes. Bovendien zouden economische sancties het democratisch gehalte van het gesanctioneerde land verder verminderen omdat de sancties door het regime als strategische tool voor het instellen van een autoritair regime kunnen worden aangegrepen (von Soest & Grauvogel, 2013). Sancties kunnen non-democratische macht versterken als het regime erin slaagt om het bestaan van de sancties op te nemen in haar legitimatiestrategie. Een dergelijk 'rally-round-the-flag effect' komt het vaakst voor in gevallen waar uitgebreide sancties gericht tegen de gehele bevolking worden opgelegd aan regimes die sterke claims op legitimiteit genieten en slechts beperkte banden hebben met de sanctieheffers.

De polity-score (polity_2) voor dit onderzoek werd uit de Quality of Government (QOG)-dataset gehaald. De polity-score vangt het spectrum van regimentsautoriteiten op op een schaal van 21 punten, variërend van -10 (erfelijke monarchie) tot +10 (geconsolideerde democratie). De polity-scores kunnen ook worden omgezet in regiocategorieën in een voorgestelde driedelige indeling van ‘autocratieën’ (-10 tot -6), ‘anocratieën’ (-5 tot +5) en ‘democratieën’ (+6 tot +10). In dit onderzoek kreeg een case een 1 bij deze voorwaarde als het een score had van +6 tot +10. Bij een lagere score wordt het gesanctioneerde land niet gezien als een democratie en krijgt het een 0 (Teorell et al., 2019) (Tabel 7).

Case	Polity score	Dichotome polity
UNIsrael4749	10	1
UNNL4849	10	1
UNSA6093	7	1
UNPaki7175	4	0
UNZim7280	7	1
UNVietnam7989	> 0	0
EECRussia8081	-10	0
EECPoland8082	-8	0
EECArg8289	-8	0
EECIsrael8283	9	1
UNIraq9091	-9	0
UNArmenia9195	7	1
EUYugo9195	> 0	0
UNEritrea9900	-6	0
UNLiberia0003	0	0
EUIsrael0105	10	1
UNIC0411	0	0

Tabel 7: Dichotomisering van polity uit QOG-dataset

3.4.6 Open Trade Relations

De idee waarom economische sancties worden verondersteld om hun uiteindelijke doelstellingen vanuit een economisch perspectief te bereiken, is gebaseerd op een omkering van de internationale handelstheorieën. Deze gaan ervan uit dat de wereldwijde economische welvaart wordt gemaximaliseerd bij vrijhandel. Landen willen een comparatief voordeel hebben en zullen importeren wat ze zelf niet goedkoper kunnen produceren. Handel is daarom geen ‘zero-sum game’ waarbij de ene partij alleen

wint wat de ander verliest. De hele wereld profiteert van handel en beide partijen zijn minstens zo goed af met wat handel als zonder handel.

Wat uit de theorie volgt, is dat elke beperking van de handel het algemene welzijnsniveau zal verminderen. Embargo's, import- en exportheffingen en andere handelslimieten hebben dus het grootste effect in een wereld waar vrijhandel de norm is. Afhankelijk van de relatieve machtsverhoudingen tussen de betrokken landen en het belang van hun economische interactie (groot versus klein land), kan het sanctionerende land het inkomen en de welvaart van het gesanctioneerde land doen kelderen. De zwakkere partij zal te maken krijgen met een verslechterende handelsvoorwaarden en er wordt verwacht dat ze zal worden gedwongen om hieraan te voldoen (Smeets, 2018). Deze theorie impliceert dat alle landen aan vrije handel doen. Indien een land echter al geïsoleerd is van internationale handel, verliezen deze handelslimieten hun druk. Er wordt van uitgegaan dat sancties een grotere kans op slagen hebben, als de gesanctioneerde landen een goede handelsrelatie hadden met het sanctionerende land en het aan vrijhandel doet.

De informatie om deze voorwaarde op te nemen in dit onderzoek werd verkregen uit de Research and Expertise on the World Economy (CEPII)-dataset (CEPII, 2017). Hiermee wordt procentueel weergegeven wat het aandeel geëxporteerde goederen is in het GDP van ieder land. Dit wordt per jaar weergegeven in de dataset. Het gemiddelde exported goods/gdp is 21%. Dit gemiddelde werd in dit onderzoek gebruikt om landen met open handelsrelaties te scheiden van gesloten landen. Cases krijgen een 1 bij deze voorwaarde als het gesanctioneerde land meer dan of gelijk aan 21% aan export goods/gdp heeft (Tabel 8).

Case	Export / gdp	Dichotome otrade
UNIsrael4749	37	1
UNNL4849	20	0
UNSA6093	14	0
UNPaki7175	8	0
UNZim7280	19	0
UNVietnam7989	2	0
EECRussia8081	5	0
EECPoland8082	5	0
EECArg8289	10	0
EECIsrael8283	21	1
UNIraq9091	23	1
UNArmenia9195	14	0
EUYugo9195	20	0
UNEritrea9900	1	0
UNLiberia0003	121	1
EUIsrael0105	20	1
UNIC0411	40	1

Tabel 8: Dichotomisering van otrade uit CEPII-dataset

3.5 Waarheidstabel

De volgende stap van csQCA is het maken van een waarheidstabel. Om dit te doen worden alle 1- en 0-waarden van de voorwaarden en de outcome samengenomen en in een tabel gegoten. Met behulp van software kan deze tabel vervolgens worden omgezet in een waarheidstabel en worden geanalyseerd. In dit onderzoek worden Tosmana (Tosmana, 2018) en fsQCA (fsQCA, 2017) gebruikt als de software voor de analyse. De software is in staat om op een rigoureuze manier de combinaties van voorwaarden te onderzoeken en bespaart de onderzoeker van deze berekeningen.

Case	Voorwaarden						Outcome
	Financial	Trade	Duration	Carrots	Polity	Otrade	
UNIC0311	0	1	0	0	0	1	0
UNSA6093(1),UNZim7280(0)	0	1	0	1	1	0	C
EECRussia8081,UNEritrea9900	0	1	1	0	0	0	0
UNIraq9091,UNLiberia0003	0	1	1	0	0	1	1
UNArmenia9195	0	1	1	0	1	0	1
UNIsrael4749	0	1	1	0	1	1	1
UNNL4849	1	0	1	0	1	0	1
UNPaki7175	1	0	1	1	0	0	0
EECIsrael8283	1	0	1	1	1	1	1
EECArg8289	1	1	0	0	0	0	1
UNVietnam7989	1	1	0	1	0	0	1
EUYugo9195	1	1	1	0	0	0	0
EUIsrael0105	1	1	1	0	1	1	0
EECPoland8082	1	1	1	1	0	0	0

Tabel 9: Waarheidstabel van 17 cases

In de waarheidstabel (Tabel 9) worden alle cases met dezelfde samenstelling van voorwaarde op dezelfde rij geplaatst. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de UN-Irak case van 1990 en de UN-Liberia case van 2000. Beide cases hebben dezelfde voorwaarden en leiden tot een geslaagde economische sanctie. Hieruit kan dus alvast worden afgeleid dat deze combinatie van voorwaarden voldoende is voor het slagen van economische sancties. Dat wil echter niet zeggen deze combinatie noodzakelijk is om sancties te doen slagen, aangezien de UN-Armenia case van 1991 met een andere combinatie ook een geslaagde economische sanctie oplevert.

In theorie zijn er 64 mogelijke combinaties met 6 voorwaarden mogelijk, aangezien elke voorwaarde 2 mogelijke uitkomsten heeft, namelijk 1 en 0. De waarheidstabel geeft slechts 14 combinaties weer. De reden hiervoor is eenvoudig: er zijn te weinig cases om alle mogelijke combinaties te kunnen maken en sommige combinaties komen 2 keer voor.

Bij de cases UN-Zuid-Afrika van 1960 en UN-Zimbabwe van 1972 staat een C aangeduid bij de outcome. In het QCA-jargon wordt hiermee bedoeld dat twee dezelfde combinaties een verschillende outcome geven. Dit hoeft niet per se een reden tot paniek te zijn. In sommige gevallen kan deze contradictie verklaard worden door specifieke details van de case waarmee geen rekening wordt gehouden in de analyse. Deze 'contradiction' kan

verholpen worden door de voorwaarde opnieuw te kalibreren en waar nodig een andere 0- of 1-waarde toe te wijzen (Ragin, 2008). Men kan ook kiezen om deze 'Contradicting cases' in de analyse te behouden en hiermee rekening te houden bij de verklaring van de resultaten van het onderzoek. In dit onderzoek is gekozen om geen rekening te houden met contradictions.

In het geval van Zuid-Afrika en Zimbabwe is mogelijk dat de tijdsperiode niet volledig juist is afgesteld of dat het te veranderen gedrag te verschillend is. Er zijn echter nog heel wat meer mogelijke verklaringen voor deze contradiction. Waarom deze twee cases contradicting zijn is eventueel te onderzoeken in een nieuwe studie, aangezien het deze studie te ver zou drijven.

4 Resultaten

4.1 Booleaanse algebra

Gebruik makend van booleaanse algebra kunnen de formules uit de waarheidstabel vereenvoudigd worden. Deze formules stellen ons in staat om de multiple conjunctural causation en voldoende combinaties vast te stellen met de verschillende voorwaarden. De formule die met behulp van bovenstaande waarheidstabel kan worden geconstrueerd ziet er als volgt uit:

$$\begin{aligned} & \text{financial} * \text{TRADE} * \text{DURATION} * \text{carrots} * \text{OTRADE} + \text{financial} * \text{TRADE} * \text{DURATION} * \\ & \text{carrots} * \text{POLITY} + \text{FINANCIAL} * \text{TRADE} * \text{duration} * \text{polity} * \text{otrade} + \text{FINANCIAL} * \text{trade} \\ & * \text{DURATION} * \text{carrots} * \text{POLITY} * \text{otrade} + \text{FINANCIAL} * \text{trade} * \text{DURATION} * \\ & \text{CARROTS} * \text{POLITY} * \text{OTRADE} \end{aligned}$$

Op het eerste zicht lijkt deze formule erg complex en zonder context of achtergrond heeft deze formule weinig waarde. Om deze formule te kunnen lezen moet geweten zijn dat aanwezige voorwaarden worden voorgesteld met hoofdletters en afwezige voorwaarden met kleine letters. Het * geeft aan dat conditions samen voorkomen. Het plusteken geeft aan dat conditions afzonderlijk voorkomen. Dat wil zeggen dat de formule kan worden opgedeeld in 5 formules:

$$\begin{aligned} & \text{financial} * \text{TRADE} * \text{DURATION} * \text{carrots} * \text{OTRADE} \\ & \text{financial} * \text{TRADE} * \text{DURATION} * \text{carrots} * \text{POLITY} \\ & \text{FINANCIAL} * \text{TRADE} * \text{duration} * \text{polity} * \text{otrade} \\ & \text{otrade} + \text{FINANCIAL} * \text{trade} * \text{DURATION} * \text{carrots} * \text{POLITY} * \text{otrade} \\ & \text{FINANCIAL} * \text{trade} * \text{DURATION} * \text{CARROTS} * \text{POLITY} * \text{OTRADE} \end{aligned}$$

De bekomen 5 formules vereisen wat verdere uitleg. Bij QCA zijn er steeds drie soorten oplossingen voor elke waarheidstabelanalyse: (1) een "complexe" formule die het gebruik van counterfactual cases (rijen zonder gevallen, 'remainders') vermijdt, (2) een 'parsimonous' formule, die het gebruik mogelijk maakt van elke rest die eenvoudiger (of minder) recepten zal opleveren en (3) een 'intermediate' formule, die alleen de resten gebruikt die de counterfactual-analyse overleven op basis van theoretische en inhoudelijke kennis van de onderzoeker. Over het algemeen zijn 'intermediate' formules het beste (Ragin, 2008). Bij dit onderzoek zullen 'complexe' formules het meest geschikt zijn. Deze zijn ideaal om toe te passen op Noord-Korea en Rusland.

4.2 Noodzakelijke voorwaarden

Het onderzoeken van de afzonderlijke voorwaarden biedt inzichten in de bijdrage van iedere voorwaarde aan de uitkomst. Een voorwaarde wordt noodzakelijk geacht als deze een 'consistency' van 1 heeft. Consistency verwijst naar het percentage causale configuraties van vergelijkbare samenstelling die resulteren in dezelfde uitkomstwaarde. Als de consistentie van een configuratie laag is, wordt deze niet ondersteund door empirisch bewijs. Daarom moet het als minder relevant worden beschouwd dan andere configuraties met een hogere consistentie.

Bij dit onderzoek blijkt dat geen enkele voorwaarde op zichzelf noodzakelijk is. Wat wel kan worden afgelezen uit de tabel is hoe groot de bijdrage van iedere voorwaarde is. Hoe dichter het getal bij 'consistency' bij 1 is, hoe belangrijker deze voorwaarde is voor de uitkomst (Tabel 10).

Voorwaarden	Consistency	Coverage
FINANCIAL	0.444444	0.500000
financial	0.555556	0.555556
TRADE	0.777778	0.500000
trade	0.222222	0.666667
DURATION	0.666667	0.500000
duration	0.333333	0.600000
CARROTS	0.333333	0.500000
carrots	0.666667	0.545455
POLITY	0.555556	0.714286
polity	0.444444	0.400000
OTRADE	0.444444	0.666667
otrade	0.555556	0.454545

Tabel 10: Consistency en Coverage voor voorwaarden met outcome = 1

Zoals verwacht kon worden speelt de aanwezigheid van een handelssanctie een grote rol in de slaagkansen van economische sancties. Verrassender is het belang van een langdurige sanctie. Hoewel er in de theorie wordt van uitgegaan dat sancties een hogere slaagkans hebben als ze korter dan 5 jaar duren, schijnt daarvoor in dit onderzoek geen empirisch bewijs te zijn.

'Coverage' verwijst naar het aantal gevallen waarvoor een configuratie geldig is. Anders dan bij consistentie, betekent het feit dat de configuratie laag is, niet minder relevantie. In gevallen waarin een resultaat optreedt via meerdere causale configuraties, kan een

enkele configuratie een lage coverage hebben, maar toch nuttig zijn om een set uit te leggen die een bepaald resultaat veroorzaakt (Ragin, 2008).

Het is ook interessant om kort even te kijken welke voorwaarden het meeste bijdragen in gefaalde sancties (Tabel 11).

Voorwaarden	Consistency	Coverage
FINANCIAL	0.500000	0.500000
financial	0.500000	0.444444
TRADE	0.875000	0.500000
trade	0.125000	0.333333
DURATION	0.750000	0.500000
duration	0.250000	0.400000
CARROTS	0.375000	0.500000
carrots	0.625000	0.454545
POLITY	0.250000	0.285714
polity	0.750000	0.600000
OTRADE	0.250000	0.333333
otrade	0.750000	0.545455

Tabel 11: Consistency en Coverage voor voorwaarden met outcome = 0

Niet verrassend heeft het hebben van een niet-democratisch regime een grote invloed op het falen van de sanctie. Ook in de bijdrage tot het falen van sancties heeft de voorwaarde van handelssancties een hoge consistency. Een reden hiervoor kan zijn dat deze voorwaarde in 14 van de 17 cases aanwezig was.

4.3 Prime implicants

Na het opstellen van de waarheidstabel, het verkrijgen van de verschillende verklarende formules en het observeren van consistency en coverage, is de volgende stap om de formules verder te minimaliseren. Hierbij moet worden opgemerkt dat er alleen wordt rekening gehouden met formules die tot een outcome met 1-waarde leiden. De gebruikte minimalisatieregel is het combineren van rijen die slechts op één oorzaak verschillen als ze dezelfde outcome-waarden hebben. Deze formules worden prime-implicanten genoemd. Doorgaans omvat elke prime-implicant verschillende primitieve uitdrukkingen in de waarheidstabel. Essentiële prime-implicants zijn logisch essentieel, omdat de formules enkel unieke voorwaarde-waarden omvat (Ragin, 2008). Uit voorgaande 5 formules kunnen 2 essentiële prime implicants worden afgeleid:

Trade*POLITY + financial*DURATION*OTRADE

Omgekeerd kan ook worden gekeken naar de essentiële prime-implicants voor het niet slagen van de economische sanctie. Deze formules zien er zo uit:

DURATION * polity * otrade + FINANCIAL * TRADE * DURATION

4.4 Complexe formule

Dit type formule stelt een combinatie van voorwaarden voor, waarvoor effectief cases zijn opgenomen in het onderzoek. Er wordt dus geen gebruik gemaakt van 'logical remainders', of combinaties waarvoor geen cases voorhanden waren. Men kan met zekerheid stellen dat de voldoende combinaties uit deze formule ook echt voldoende zijn. Met de fsQCA software werd de volgende complexe formule voor de aanwezigheid van de outcome gemaakt :

financial * TRADE * DURATION * carrots * OTRADE + financial * TRADE * DURATION * carrots * POLITY + FINANCIAL * TRADE * duration * polity * otrade + FINANCIAL * trade * DURATION * carrots * POLITY * otrade + FINANCIAL * trade * DURATION * CARROTS * POLITY * OTRADE

De totale coverage van deze formule is 0,8889. Dat komt omdat er, zoals eerder aangehaald, twee contradicting cases zijn opgenomen. Deze geeft aan dat 89% van de cases waar economische sancties succesvol waren worden verklaard door deze volledige 'multiple conjunctural causation' (= UNIraq9091, UNLiberia0003, UNArmenia9195, UNIsrael4749, UNNL4849, EECIsrael8283, EECArg8289, UNVietnam7989). Bovendien kan het empirisch belang van elke afzonderlijke voldoende combinatie berekend worden met ruwe en unieke coverage. De ruwe coverage geeft aan hoeveel van de uitkomst verklaard wordt door een voldoende combinatie. De quotiënt ligt dicht bij 1 naarmate meer cases waarin de uitkomst aanwezig is, ook gekenmerkt worden door de voldoende combinatie. Hieronder wordt de ruwe coverage voor elke voldoende combinatie weergegeven.

financial * TRADE * DURATION * carrots * OTRADE = 0,22

financial * TRADE * DURATION * carrots * POLITY = 0,22

FINANCIAL * TRADE * duration * polity * otrade = 0,33

otrade + FINANCIAL * trade * DURATION * carrots * POLITY * otrade = 0,11

FINANCIAL * trade * DURATION * CARROTS * POLITY * OTRADE = 0,11

De unieke coverage geeft het aandeel van de cases weer waarin de uitkomst aanwezig is dat enkel verklaard wordt door één specifieke voldoende combinatie.

financial * TRADE * DURATION * carrots * OTRADE = 0,22

financial * TRADE * DURATION * carrots * POLITY = 0,22

FINANCIAL * TRADE * duration * polity * otrade = 0,33

otrade + FINANCIAL * trade * DURATION * carrots * POLITY * otrade = 0,11

FINANCIAL * trade * DURATION * CARROTS * POLITY * OTRADE = 0,11

De combinaties waarbij de uitkomst een 0-waarde heeft een totale coverage van 0,875.

De coverage voor elke voldoende combinatie is de volgende:

FINANCIAL * DURATION * CARROTS * polity * otrade = 0,25

TRADE * DURATION * carrots * polity * otrade = 0,375

FINANCIAL * TRADE * DURATION * carrots * POLITY * OTRADE = 0,125

financial * TRADE * duration * carrots * polity * OTRADE = 0,125

De unieke coverage ziet er zo uit:

FINANCIAL * DURATION * CARROTS * polity * otrade = 0,25

TRADE * DURATION * carrots * polity * otrade = 0,375

FINANCIAL * TRADE * DURATION * carrots * POLITY * OTRADE = 0,125

financial * TRADE * duration * carrots * polity * OTRADE = 0,125

5 Discussie

In de laatste stap van dit onderzoek zullen de bevindingen en uitkomsten uit de QCA-analyse van de 17 cases worden toegepast op de situaties van Noord-Korea en Rusland. Op basis van wat reeds in deze masterproef werd geschreven over de achtergrond van beide situaties, kunnen de voorwaarden voor cases Rusland en Noord-Korea worden ingevuld. De tabel die hiermee kan worden opgesteld wordt hieronder weergegeven (Tabel 12).

Case	Voorwaarden						Outcome
	Financial	Trade	Duration	Carrots	Polity	Otrade	
EURussia1419	1	1	0	0	0	1	?
EUNK0419	1	1	0	1	0	0	?

Tabel 12: Invullen voorwaarden cases Rusland en Noord-Korea

Het is de bedoeling om met de noodzakelijke en voldoende voorwaarden die tot geslaagde of gefaalde sancties leiden, na te gaan wat de outcome zou kunnen zijn in bovenstaande gevallen. Dit is het meest uitdagende aspect van het vergelijkend onderzoek omdat er moet gewerkt worden met een zeer kleine N. Hierdoor zijn er meer variabelen dan cases. Bovendien komt geen van beide combinaties voor in de waarheidstabel van de onderzochte 17 cases. De oplossing voor deze problemen is het simuleren van counterfactual cases (afwezige combinaties van causale omstandigheden) en het veronderstellen van hun uitkomsten, gebruikmakende van hun theoretische en inhoudelijke kennis.

5.1 Slaagkans Rusland

Wanneer ik de voorwaarden invul met de gegevens die beschikbaar zijn over Rusland, kan de volgende formule worden bekomen:

FINANCIAL * TRADE * duration * carrots * polity * OTRADE

Er zijn zowel financiële als handelssancties tegen Rusland geheven. De sancties zijn sinds 2014 actief, en halen dus net de grens van 5 jaar. Bovendien kan er geargumenteed worden dat de duration van de sancties bij deze case een mindere rol speelt, aangezien er nog geen uitkomst is van de sanctie. De sanctie kan met andere woorden dus nog voor een lange tijd actief blijven. Rusland heeft geen positieve stimulansen gekregen van de EU om naar uit te kunnen kijken als ze haar gedrag

aanpast. Volgens de QOG-dataset kan Rusland niet als een democratisch land worden gezien. Rusland heeft open handelsrelaties, met olie als grootste exportproduct.

De uitkomst van deze formule is nog onzeker, en kan een 0 of een 1 zijn. Een mogelijkheid om na te gaan of de 0-, dan wel de 1-uitkomst de hoogste plausibiliteit heeft, kunnen we in de subset/parset analyse de voorwaardecombinatie voor Rusland invullen. Dat zal twee keer moeten gebeuren: een keer met een outcome van 0 en een keer met een outcome van 1. Vervolgens wordt door de software de consistency en coverage van iedere formule opnieuw berekend. De formules worden bij deze berekening weergegeven in een ander formaat: voorwaarden krijgen een '~'-symbool om aan te geven dat ze afwezig zijn (en dus een 0-waarde hebben), aanwezige voorwaarden hebben dit symbool niet. Met weergave ziet de formule voor Rusland er zo uit:

financial * trade * ~duration* ~carrots* ~polity * otrade

De simulatie waarbij we nagaan of de Rusland-case leidt tot een negatieve outcome wordt hieronder weergegeven (Tabel 13):

Te verklaren outcome: 0			
Combinaties	Consistency	Coverage	Combined
~duration*otrade	1	0.125	0.351781
financial*trade*otrade	1	0.125	0.351781
trade*~duration*otrade	1	0.125	0.351781
~duration*~polity*otrade	1	0.125	0.351781
~duration*~carrots*otrade	1	0.125	0.351781
financial*~carrots*otrade	1	0.125	0.351781
trade*~duration*~polity*otrade	1	0.125	0.351781
trade*~duration*~carrots*otrade	1	0.125	0.351781
financial*trade*~carrots*otrade	1	0.125	0.351781
~duration*~carrots*~polity*otrade	1	0.125	0.351781
trade*~duration*~carrots*~polity*otrade	1	0.125	0.351781

Tabel 13: Consistency uitkomsten Rusland voor outcome = 0

De simulatie waarbij we nagaan of de Rusland-case leidt tot een positieve outcome ziet er zo uit (Tabel 14):

Te verklaren outcome: 1			
Combinaties	Consistency	Coverage	Combined
financial*~duration	1	0.222222	0.469042
financial*trade*~duration	1	0.222222	0.469042
financial*~duration*~polity	1	0.222222	0.469042
financial*trade*~duration*~polity	1	0.222222	0.469042
otrade	0.666667	0.444444	0.394405
financial*~duration*~carrots	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*~carrots	1	0.111111	0.331662
financial*~duration*~carrots*~polity	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*~carrots*~polity	1	0.111111	0.331662

Tabel 14: Consistency uitkomsten Rusland voor outcome = 1

Wat opvalt is dat de combinaties voor een te verklaren outcome van 1 een hogere coverage en consistency hebben. Er zijn namelijk 4 formules, met dezelfde coverage, die voorkomen in de Rusland-case, en die bijdragen tot een geslaagde sanctie. Financiële sancties met een lange duur verklaren voor 22% waarom een sanctie-episode zal slagen. Dit terwijl, in tabel 13, de meest dekkende formules slechts 12,5% van de falende sancties kunnen verklaren.

Uit grotere coverage voor de Rusland-case in geslaagde cases kan voorzichtig worden afgeleid dat de sancties tegen Rusland iets meer kans hebben om te slagen dan om te falen.

5.2 Slaagkans Noord-Korea

Er zijn zowel financiële als handelssancties tegen Noord-Korea geheven. De sancties zijn sinds 2006 actief en zijn sindsdien enkel nog verstrengd en verlengd. De sancties zijn dus al langer dan 5 jaar ingesteld. Noord-Korea heeft wel positieve stimulansen gekregen van de EU, namelijk erkenning als staat en financiële hulp. Volgens de QOG-dataset kan Noord-Korea absoluut niet als een democratisch land worden gezien. Over de handelsrelaties van Noord-Korea is weinig informatie beschikbaar, maar het land heeft met zekerheid geen open markt. De formule voor Noord-Korea is dan:

FINANCIAL * TRADE * duration * CARROTS * polity * otrade

Of, anders weergegeven:

financial * trade * ~duration * carrots * ~polity * ~otrade

De simulatie waarbij werd nagaan of de Noord-Korea-case leidt tot een negatieve outcome wordt hieronder weergegeven (Tabel 15):

Te verklaren outcome: 0			
Combinaties	Consistency	Coverage	Combined
~polity*~otrade	0.714286	0.625	0.586302
trade*~polity*~otrade	0.666667	0.5	0.41833
~polity	0.6	0.75	0.33541
carrots*~polity	0.666667	0.25	0.295804
carrots*~polity*~otrade	0.666667	0.25	0.295804
financial*carrots*~otrade	0.666667	0.25	0.295804
financial*carrots*~polity	0.666667	0.25	0.295804
financial*carrots*~polity*~otrade	0.666667	0.25	0.295804
~otrade	0.545455	0.75	0.244949
trade*~polity	0.555556	0.625	0.237171
trade*~otrade	0.555556	0.625	0.237171

Tabel 15: Consistency uitkomsten Noord-Korea voor outcome = 0

De simulatie waarbij we nagaan of de Noord-Korea-case leidt tot een positieve outcome ziet er zo uit (Tabel 16):

Te verklaren outcome: 1			
Combinaties	Consistency	Coverage	Combined
~duration*~otrade	0.75	0.333333	0.469042
financial*~duration	1	0.222222	0.469042
trade*~duration*~otrade	0.75	0.333333	0.469042
financial*trade*~duration	1	0.222222	0.469042
~duration*~polity*~otrade	1	0.222222	0.469042
financial*~duration*~polity	1	0.222222	0.469042
financial*~duration*~otrade	1	0.222222	0.469042
trade*~duration*~polity*~otrade	1	0.222222	0.469042
financial*trade*~duration*~otrade	1	0.222222	0.469042
financial*trade*~duration*~polity	1	0.222222	0.469042
financial*~duration*~polity*~otrade	1	0.222222	0.469042
financial*trade*~duration*~polity*~otrade	1	0.222222	0.469042
~duration*carrots*~polity	1	0.111111	0.331662
financial*~duration*carrots	1	0.111111	0.331662
trade*~duration*carrots*~polity	1	0.111111	0.331662
~duration*carrots*~polity*~otrade	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*carrots	1	0.111111	0.331662
financial*~duration*carrots*~polity	1	0.111111	0.331662
financial*~duration*carrots*~otrade	1	0.111111	0.331662
trade*~duration*carrots*~polity*~otrade	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*carrots*~otrade	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*carrots*~polity	1	0.111111	0.331662
financial*~duration*carrots*~polity*~otrade	1	0.111111	0.331662
financial*trade*~duration*carrots*~polity*~otrade	1	0.111111	0.331662

Tabel 16: Consistency uitkomsten Noord-Korea voor outcome = 1

De eerste observatie is dat de consistency van deze formules een stuk lager ligt dan bij de Rusland-case. Dit kan zijn omdat de bekomen formules van Noord-Korea minder bijdragen in de outcome. Het is hierdoor moeilijker om een uitspraak te doen over de mogelijke outcome van de Noord-Korea case. Het is echter wel zo dat de combined coverage en consistency voor het falen van sancties bij ~polity*~otrade nog steeds hoger ligt dan de formules in de tweede tabel.

Een niet-democratisch land met weinig open handel, zoals Noord-Korea, zal voor 62,5% verklaren waarom een sanctie zal falen.

6 Conclusie

Uit de literatuur kon worden afgeleid dat de aanwezigheid van verschillende variabelen afzonderlijk een gunstig klimaat konden creëren voor economische sancties. Zo zou de slaagkans van een sanctie dalen naarmate de duur van de sanctie steeg. Ook zou een sanctie minder vaak slagen tegen landen zonder open handelsrelaties en een niet-democratisch regime. In dit onderzoek kond de aanwezigheid van zo'n individuele variabele echter niet als noodzakelijk worden geacht voor het slagen van een sanctie, noch voor het falen ervan.

Wel kon worden vastgesteld dat de afwezigheid van handelssancties samen met een democratisch regime van het gesanctioneerde land, of de afwezigheid van financiële sancties samen met een korte sanctieperiode en open handelsrelaties, voor 89% verklaren waarom sancties zullen slagen. De multiple conjunctural causation is bij de verklaring van deze combinatie belangrijk. Voor Rusland en Noord-Korea kon niet met zekerheid worden vastgesteld of deze zullen slagen of falen. In het geval van Rusland lijkt het iets waarschijnlijker dat de sancties zullen slagen dan dat ze zullen falen; in het geval van Noord-Korea geldt het omgekeerde. Met het aantal cases die kunnen gelden voor deze twee landen kunnen er niet voldoende formules worden gemaakt om de predicatieve waarde voor de slaagkans van sancties tegen Rusland en Noord-Korea te verhogen.

Verder moet er worden stilgestaan bij de beperkingen van dit onderzoek. Een eerste beperking is het mogelijke interagerend effect van de case-selectie op de resultaten van dit onderzoek. Dit effect zal er altijd zijn bij QCA, aangezien het case-selectie proces inherent is aan de onderzoeksmethode. Bovendien zijn er vaak grote onderlinge verschillen tussen de geselecteerde cases om een goede variatie in de waarheidstabel te hebben. Dit brengt echter met zich mee dat het niet mogelijk is om bij elke case alle mogelijke factoren constant te houden. Bij sommige cases zullen variabelen die niet bestudeerd werden of waar geen rekening mee gehouden werd de opgenomen voorwaarden verstoren. Een tweede beperking is dat slechts met zes conditions werd rekening gehouden in de analyse. Uit de literatuurstudie blijkt dat er nog tal van andere voorwaarden zijn die kunnen leiden tot een geslaagde economische sanctie. De opname van andere voorwaarden zou mogelijks tot meer verklarende inzichten kunnen komen, wat interessant is om in verdere studies te onderzoeken. De opname van meer voorwaarden in deze crisp-set QCA zou het aantal mogelijke configuraties doen toenemen wanneer het aantal cases constant blijft, waardoor de empirische diversiteit afneemt. Het was daarom niet mogelijk om binnen de gegeven tijdsperiode met meer dan zes voorwaarden rekening te houden in een thesis van deze omvang. Een laatste

bepanking is het mogelijke effect van de keuze voor een bepaalde kwalitatieve definitie bij het operationaliseren en dichotomiseren van de outcome en conditions. Een andere kalibratie van de voorwaarde, wat zal leiden tot andere 0- en 1-waarden, kan de uitgekomen formules drastisch veranderen. Voorafgaand aan het onderzoek werd dit in het achterhoofd gehouden en werden sommige waarden anders gedichotomiseerd, als gedachtenexperiment. Geen grote verschillen werden hiermee waargenomen, maar het is onmogelijk in te schatten wat de volledig impact van een andere kalibratie zou zijn.

Voor politieke onderzoekers kan deze thesis worden aangegrepen als leidraad voor verder onderzoek. De precieze voorwaarden voor het slagen van sancties zijn nog steeds niet gekend, maar met dit onderzoek is de politieke en economische wereld een stapje dichterbij het blootleggen van de voldoende voorwaarden.

7 Bibliografie

Ahn, J. (2016, August 21). S.Korea temporarily closes Kaesong Industrial Complex. <https://www.nknews.org/2016/02/breaking-south-korea-temporarily-closes-the-kic/>.

All news about North Korea nuclear war threats. (2019). <https://www.euronews.com/tag/north-korea-nuclear-war-threats>.

Ang, A. U., & Peksen, D. (2007). When Do Economic Sanctions Work? *Political Research Quarterly*, 60(1), 135-145. doi:10.1177/1065912906298632.

Annan, K. A. (2000). We the peoples: The role of the United Nations in the 21st century. *New York: United Nations, Department of Public Information*.

Armscontrol. (2018). Arms Control Today. https://www.armscontrol.org/act/2001_04/briefs.

Berg-Schlosser, D. & Meur, G. (2009). Comparative research design: case and variable selection. In Rihoux, B., & Ragin, C. C. *Applied Social Research Methods: Configurational comparative methods: Qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques*, vol. 51, pp. 19-32. *Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.* doi: 10.4135/9781452226569.

Blanchard, J. F., & Ripsman, N. M. (1999). Asking the right question: When does economic sanctions work best? *Security Studies*, 9(1-2), 219-253. doi:10.1080/09636419908429400.

Bossuyt, M. (2000, June 21). The Adverse Consequences of Economic Sanctions. <https://www.globalpolicy.org/global-taxes/42501-the-adverse-consequences-of-economic-sanctions.html>.

Cantor, G. (1874). "Ueber eine Eigenschaft des Inbegriffes aller reellen algebraischen Zahlen", *J. Reine Angew. Math.*, pp. 258-262. doi:10.1515/crll.1874.77.258.

CEPII. (2017). Actualites du CEPII. http://www.cepii.fr/CEPII/en/bdd_modele/presentation.asp?id=32.

Chandler, D. P., & Overton, L. C. (2019, March 07). Cambodia. <https://www.britannica.com/place/Cambodia/Vietnamese-intervention>.

Cortright, D., & Lopez, G. (2005). Bombs, Carrots, and Sticks: The Use of Incentives and Sanctions. *Arms Control Today*, 35(2), 19-24. <http://www.jstor.org/stable/23627336>.

Cortright, D., Lopez, G. A., & Eland, I. (1995). *Economic sanctions: Panacea or peacebuilding in a post-cold war world?*. Boulder: Westview Press.

Council of the European Union. (2004, June 7). Basic Principles on the Use of Restrictive Measures (Sanctions). <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST>.

Council of the European Union. (2012, June 15). Guidelines on implementation and evaluation of restrictive measures (sanctions) in the framework of the EU Common Foreign and Security Policy. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11205-2012-INIT/en/pdf>.

Council of the European Union. (2017, October 24). Adoption and review procedure for EU sanctions. <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/adoption-review-procedure/>.

Cronqvist, Lasse. (2018). *Tosmana (Version 1.6)*. University of Trier. <https://www.tosmana.net>.

Dreger, C., Fidrmuc, J., Kholodilin, K. A., & Ulbricht, D. (2015). The Ruble between the Hammer and the Anvil: Oil Prices and Economic Sanctions. *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2617202.

Dreyer, I., & Popescu, N. (2014, December). Do sanctions against Russia work? https://www.files.ethz.ch/isn/186485/Brief_35_Russia_sanctions.pdf.

Drezner, D. W. (2003). The Hidden Hand of Economic Coercion. *International Organization*, 57(3), 643-659. doi:10.1017/s0020818303573052.

EEC. (1982). Lex Access to European Union law. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31982R0358>.

Eland, I. (1995). Economic Sanctions as Tools of Foreign Policy. In *Economic Sanctions: Panacea Or Peacebuilding In A Post-cold War World?*, pp. 29-42.

Elliott, K. A., & Hufbauer, G. C. (1990). Sanctions. <http://www.econlib.org/library/Enc1/Sanctions.html>.

Ellyatt, H. (2018, December 20). Putin warns the threat of nuclear war should not be underestimated. <https://www.cnn.com/2018/12/20/putin-warns-the-threat-of-nuclear-war-should-not-be-underestimated-.html>.

Enderton, H., & Stoll, R. R. (2017, November 17). Set theory. <https://www.britannica.com/science/set-theory>.

Europese Unie. (2017, August 4). European Union Restrictive measures (sanctions) in force. https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/restrictive_measures-2017-08-04.pdf.

Europese Unie. (2017, October 23). EU restrictive measures in response to the crisis in Ukraine. <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/ukraine-crisis/>.

Europese Unie. (2018, February 1). Sanctions. http://ec.europa.eu/dgs/fpi/what-we-do/sanctions_en.htm.

Europese Unie. (2018, March 02). EUR-Lex Access to European Union law. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:I33234>.

Frank, R. (2006). The Political Economy of Sanctions against North Korea. http://japanfocus.org/data/frank_sanctions.pdf.

Gary H. Perlow. (1983). Taking Peacetime Trade Sanctions to the Limit: The Soviet Pipeline Embargo, 15 Case W. Res. J. Int'l L. 253.

Ghoshal, A. (1981). The Effect of the Embargo on Grain Exports to the Soviet Union on the Exchange Rate. *Nebraska Journal of Economics and Business*, 20(3), 37-46. <http://www.jstor.org/stable/40472697>.

Giumelli, F. (2013, May). How EU sanctions work: A new narrative. https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/Chaillot_129.pdf.

Göbel, S., & Malmer, E. (2017). Of Carrots and Sticks. <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/8907374>.

Gordon, J. (1999). Economic Sanctions, Just War Doctrine, and the Fearful Spectacle of Civilian Dead. <http://www.crosscurrents.org/gordon.htm>.

Grauvogel, J., & Soest, C. V. (2014). Claims to legitimacy count: Why sanctions fail to instigate democratisation in authoritarian regimes. *European Journal of Political Research*, 53(4), 635-653. doi:10.1111/1475-6765.12065.

Grofman, B., & Schneider, C. Q. (2009). An Introduction to Crisp Set QCA, with a Comparison to Binary Logistic Regression. *Political Research Quarterly*, 62(4), 662-672. doi:10.1177/1065912909338464.

Guy Harpaz. (2004). "The Dispute over the Treatment of Products Exported to the European Union from the Golan Heights, East Jerusalem, the West Bank and the Gaza Strip – The Limits of Power and the Limits of the Law", *Journal of World Trade*, 38(6), p. 1049–1058.

Lacy, D., & Niou, E. M. (2004). A Theory of Economic Sanctions and Issue Linkage: The Roles of Preferences, Information, and Threats. *The Journal of Politics*, 66(1), 25-42. doi:10.1046/j.1468-2508.2004.00140.x.

Lankov, A. (2013, November 26). The Limits to Marketization: State and Private in Kimist North Korea. <https://sinonk.com/2013/06/14/marketization-and-its-limits-state-private-enterprises-in-north-korea/>.

Lopez, G. A., & Cortright, D. (2004). Containing Iraq: Sanctions Worked. *Foreign Affairs*, 83(4), 90. doi:10.2307/20034049.

Malloy, Michael P., et al. (1990). "Effects and Effectiveness of Economic Sanctions." *Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law)*, vol. 84, , pp. 203–213. JSTOR, www.jstor.org/stable/25658538.

Martin, L. L. (1992). Institutions and Cooperation: Sanctions during the Falkland Islands Conflict. *International Security*, 16(4), 143. doi:10.2307/2539190.

Masters, J. (2017, August 7). What Are Economic Sanctions?. <https://www.cfr.org/backgrounder/what-are-economic-sanctions>.

Morgan, T. Clifton, Navin Bapat, and Yoshi Kobayashi. (2014). "The Threat and Imposition of Sanctions: Updating the TIES dataset." *Conflict Management and Peace Science* 31(5), 541-558.

New World Encyclopedia. (2018). Indonesian War of Independence. http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Indonesian_War_of_Independence

Noland, M. (2009, February). The (Non) Impact of UN Sanctions on North Korea. https://www.eastwestcenter.org/system/tdf/private/econwp098_1.pdf?file=1&type=node&id=32310.

North Korea nuclear crisis: Putin calls sanctions useless. (2017, September 05). *BBC*. <http://www.bbc.com/news/world-asia-41158281>

O'Quinn, R. P. (1997, June 25). A User's Guide To Economic Sanctions. <https://www.heritage.org/political-process/report/users-guide-economic-sanctions>.

Pandey, S. (2018). US sanctions on Pakistan and their failure as strategic deterrent. <https://www.orfonline.org/research/42912-u-s-sanctions-on-pakistan-and-their-failure-as-strategic-deterrent/>.

Pape, R. (1998). Why Economic Sanctions Still Do Not Work. *International Security*, 23(1), 66-77. doi:10.2307/2539263.

Pape, R. A. (1997). Why Economic Sanctions Do Not Work. *International Security*, 22(2), 90. doi:10.2307/2539368.

Peksen, D. (2017). Autocracies and Economic Sanctions: The Divergent Impact of Authoritarian Regime Type on Sanctions Success. *Defence and Peace Economics*, 30(3), 253-268. doi:10.1080/10242694.2017.1368258.

Portela, C. (2012). European Union Sanctions and Foreign Policy. doi:10.4324/9780203847510.

Portela, C. (2015, July). E EU's Evolving Response to Nuclear Proliferation Crises: From Incentives to Sanctions. http://ink.library.smu.edu.sg/cgi/viewcontent.cgi?article=2942&context=soss_research.

Radcliffe, B. (2018, May 13). Ukraine-Russian Sanctions: The Gift That Keeps on Giving. <https://www.investopedia.com/articles/economics/10/economic-sanctions.asp>.

Ragin, Charles C. and Sean Davey. (2016). Fuzzy-Set/Qualitative Comparative Analysis 3.0. *Irvine, California: Department of Sociology, University of California*.

Rennie, D. (2003, April 21). Rumsfeld calls for regime change in North Korea. *Chicago Sun-Times*. http://www.highbeam.com/doc/1P2-1481384.html?refid=easy_hf.

Ricking, C., Von Soest, C., & Brzoska, M. (2013, March 06). Experts question impact of economic sanctions. *DW*. <http://www.dw.com/en/experts-question-impact-of-economic-sanctions/a-16647551>.

Rieff, D. (2003, July 27). Were Sanctions Right? <https://www.nytimes.com/2003/07/27/magazine/were-sanctions-right.html>.

Rieker, P., & Gjerde, K. L. (2015). Beyond the crisis in Ukraine Russian and EU perceptions of European security and potential implications for Europe and Norway. https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2375432/NUPI_Policy_Brief-31-15-Rieker-Gjerde.pdf?sequence=3&isAllowed=y.

Rihoux, B., & Ragin, C. (2009). Configurational Comparative Methods: Qualitative Comparative Analysis (QCA) and Related Techniques. doi:10.4135/9781452226569.

Russian military intervention in Ukraine (2014–present). [https://en.wikipedia.org/wiki/Russian_military_intervention_in_Ukraine_\(2014–present\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Russian_military_intervention_in_Ukraine_(2014–present)).

Sanctions: How and when the EU adopts restrictive measures. (2017, October 23). <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/>.

Schneider, C. Q. (2008). The Consolidation of Democracy. doi:10.4324/9780203886779.

Schneider, C. Q., & Wagemann, C. (2010). Standards of Good Practice in Qualitative Comparative Analysis (QCA) and Fuzzy-Sets. *Comparative Sociology*, 9(3), 397-418. doi:10.1163/156913210x12493538729793.

Seven Reasons Why Russia Wants to Keep Ukraine All to Itself. (2014, February 19). *NBC News*. <https://www.nbcnews.com/storyline/ukraine-crisis/seven-reasons-why-russia-wants-keep-ukraine-all-itself-n33391>.

Shwratz, E. (2014). Conjunctural Causation. <https://www.coursehero.com/file/8907240/Conjunctural-Causation/>.

Sigal, L. V. (2006). Seoul-Washington Forum, May 1-2, 2006.: *Washington, D.C.: Brookings Institution, Center on Northeast Asian Policy Studies*.

SIPRI. (2012). EU arms embargo on Eritrea and Ethiopia. https://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/ethiopia.

SIPRI. (2012). EU arms embargo on the former Socialist Federal Republic of Yugoslavia. https://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/yugoslavia.

SIPRI. (2018). UN arms embargo on Cote d'Ivoire. https://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/cote/cote_default.

Smeets, M. (2018). Can Economic Sanctions be Effective? *WTO Working Papers*. doi:10.30875/0b967ac6-en.

Strange, S., & Baldwin, D. A. (1986). Economic Statecraft. *International Journal*, 41(4), 896. doi:10.2307/40202420.

Taylor, A. (2017, August 02). Do sanctions work? The evidence isn't compelling. https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/08/02/do-sanctions-work-the-evidence-isnt-compelling/?noredirect=on&utm_term=.5455273708c4.

Taylor, A. (2017, September 12). Why haven't sanctions on North Korea worked? Two very different theories. *The Washington Post*. https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/09/11/why-havent-sanctions-on-north-korea-worked-two-very-different-theories/?utm_term=.988a98f14f33.

Teorell, J., Svensson, R. et al. (2019). The Quality of Government Standard Dataset, version Jan19. *University of Gothenburg: The Quality of Government Institute*, <http://www.qog.pol.gu.se> doi:10.18157/qogstdjan19.

The Bank of Korea. (2015, July 17). Gross Domestic Product Estimates for North Korea in 2014.

<http://www.bok.or.kr/contents/total/eng/boardView.action?menuNavild=1959&boardBean.brdid=16313&boardBean.menuid=1959>.

The Institute for Far Eastern Studies. (2015). North Korean Brief.

http://ifes.kyungnam.ac.kr/eng/FRM/FRM_0101V.aspx?code=FRM150617_0001.

The World Bank. (2016). Population, total.

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

Thygeson, N. M., Solberg, L. I., Asche, S. E., Fontaine, P., Pawlson, L. G., & Scholle, S. H. (2011). Using Fuzzy Set Qualitative Comparative Analysis (fs/QCA) to Explore the Relationship between Medical “Homeness” and Quality. *Health Services Research, 47*(1pt1), 22-45. doi:10.1111/j.1475-6773.2011.01303.x.

Trump Kim summit: US and North Korean leaders hold historic talks. (2018, June 12).

<https://www.bbc.com/news/world-asia-44435035>.

UCA. (2006). 46. Azerbaijan/Nagorno-Karabakh (1991-present).

<https://uca.edu/politicalscience/dadm-project/europerussiacentral-asia-region/azerbairannagorno-karabakh-1991-present/>.

UN Security Council, *Security Council resolution 216 (1965) [Southern Rhodesia]*, S/RES/216 (1965), <https://www.refworld.org/docid/3b00f20f54.html>.

UN. (2018). The UN: Partner in the Struggle against Apartheid.

<http://www.un.org.za/about/the-united-nations-partner-in-the-struggle-against-apartheid/>.

UNSCR. (1947). UNSCR Search engine for the United Nations Security Council Resolutions. <http://unscr.com/en/resolutions/27>.

Verweij, S., & Gerrits, L. (2012). Systematische kwalitatieve vergelijkende analyse. *Kwalon*,(17), 3rd ser.

https://www.tijdschriftkwalon.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/KW-17-3-25/Systematische-kwalitatieve-vergelijkende-analyse.

Ward, A. (2017, December 28). North Korea's Kim Jong Un may have had his best year yet. <https://www.vox.com/world/2017/12/22/16805426/north-korea-trump-missile-kim-threat-2017>.

Weissmann, M., & Hagström, L. (2016). Sanctions Reconsidered: The Path Forward with North Korea. *The Washington Quarterly*,39(3), 61-76.

doi:10.1080/0163660x.2016.1232635.

Woo, B. (2013). Sanctions, Rewards and Regime Types.
<https://pdfs.semanticscholar.org/db5c/5c49cbfd507ff32eeda776780464e9bf9cec.pdf>.

Wyer, L. S., & Nanto, D. K. (2008, August 25). North Korean Crime-for-Profit Activities.
<https://fas.org/sgp/crs/row/RL33885.pdf>.